

SRI LANKA

histories
that
connect

සමූහ ඉතිහාසය
இணைந்த வரலாறுகள்

ගුරු මාර්ගෝපදේශය: ඉතිහාස අධ්‍යයනයේදී මූලාශ්‍ර සමඟ කටයුතු කිරීම

සමීපත දායකයෝ:

එලි සටුරොක්, හිරන්තදා දේවසිරි, ගිපීස් වැන ගාන්ස්,
එම්. සමන්ත හිරෝමණු පීරිස්, සුසන්ත පොප්, බෙහිස් රෝබර්

1. හැඳින්වීම

කර්තෘ: එලිස් ස්ට්‍රොක් (මුල් කෙටුම්පත සහ සැකසුම සඳහා ගිජිස් වැන් ගාන්ස් වෙත විශේෂ ස්තූතිය සමග)

අතීතය නිකම ගොස් ඇත. අතීතය ගැන අප දන්නා දේ පදනම් වී ඇත්තේ අතීතය විසින් අපට ඉතිරි කර ඇති සලකුණු මත ය: ඒවා අපට අතීතයට ප්‍රවේශ වීමට සහ ඒවා වටා ආබාහන ගොඩනැගීමට ඉඩ සලසයි. පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට කතා කීම හරහා මුඛ පරම්පරාගතව මෙම ආබාහනයන් හාර දෙනු ලැබේ. වඩාත් විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශයක් තුළ, ඉතිහාසඥයින්ගේ කර්තව්‍යය වන්නේ ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර මත පදනම්ව ඓතිහාසික ආබාහන ගොඩනගමින් අතීතය ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමයි. මූලාශ්‍ර බොහෝ දුරට අතීතයට සෘජු ප්‍රවේශයක් ලබා නොදෙන බැවින් ඒවා තක්සේරු කොට අර්ථකථනය කළ යුතුය. මූලාශ්‍ර පිළිබඳ විවේචනාත්මක විමර්ශනය මෙම ප්‍රතිනිර්මාණයේදී වැදගත් අංගයකි. එනම්, මූලාශ්‍රවල මුහුණත් වටිනාකම නොගත යුතු අතර ඒ වෙනුවට මූලාශ්‍ර හෙළි කරන සංසිද්ධි සහ ඒවා හෙළිදරව් වන ආකාරය ප්‍රශ්න කිරීම තුළින් විවේචනාත්මක ලෙස එම කටයුත්තට සම්බන්ධ විය යුතුය. ඉතිහාසඥයන් සිදු කරන්නේ මෙයයි. කෙසේ වෙතත්, අපගේ සියලුම සිසුන් ඉතිහාසඥයින් කිරීම ඉතිහාස අධ්‍යාපනයේ මූලික අරමුණක් නොවන බැවින්, ඉතිහාස පන්ති කාමරයේදී අප ඉතිහාසඥයින් භාවිතා කරන මූලාශ්‍ර සහ 'මෙවලම් යොදා ගන්නේ කෙසේද? ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර භාවිතය පිළිබඳ මෙම මාර්ගෝපදේශය ඉතිහාස අධ්‍යාපනයේ විවිධ අරමුණු (1.1) සහ ඉතිහාසය පිළිබඳ වින්තන කුසලතා (1.2) පිළිබඳ කෙටි විස්තරයකින් ආරම්භ වන අතර, අනතුරුව ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර භාවිතය සම්බන්ධ ගැටලු පිළිබඳ කෙටි හැඳින්වීමක් ද ඇතුළත් වේ. පහත පරිච්ඡේද තුන විශේෂිත මූලාශ්‍ර භාවිතය පිළිබඳ වඩාත් සවිස්තරාත්මක සහ ප්‍රායෝගික උදාහරණ සපයයි. ද්විතියික පාසල්වල විභව භාවිතය කෙරෙහි අවධානය යොමු කෙරේ.

1.1 ඉතිහාස අධ්‍යයනයේ ස්ථාවර දෙක

ලොව පුරා ඉතිහාස පන්ති කාමර දෙස බලන විට, ඉතිහාස අධ්‍යාපනයේ විවිධ වර්ග දෙකක් වෙන්කර හඳුනාගත හැකිය. මේ වර්ග දෙකම පුද්ගල වර්ධනයට සහ සමාජ සහජීවනයට සම්බන්ධ අධ්‍යාපනික අරමුණු ඉලක්ක කරගත් නමුත්, මෙම අරමුණු කරා ළඟා වන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව ඒවා වෙනස් දැක්මවල් මත පදනම් වේ. ඒවා පරිමාණයක අන්ත දෙකක් ලෙස සැලකිය හැකිය.

පළමු වර්ගය ඓතිහාසික ආබ්‍යාන සම්ප්‍රේෂණය කිරීමෙන් පමණකින් සමන්විත ඉතිහාස අධ්‍යාපනයට සම්බන්ධ වේ. මෙවැනි පන්තිකාමරවල ගුරුවරුන් අතීතය ගැන කථා පවසන්නේ ඒවා සත්‍ය ලෙස සලකමිනි. එක්, තනි සහ සැබෑ ආබ්‍යානයක් ඇත. බොහෝ විට, මේවා වාර්ගික හෝ ජාතික අතීතයක් පිළිබඳ කතා ය; එනම් ජාතික වීරයන්ගේ කථා, ප්‍රමුඛ (වාර්ගික) කණ්ඩායමේ සාර්ථකත්වයන් සහ ඔවුන් වින්දිත තත්ත්වයට පත් වූ අයුරු මේවාට අයත් වේ. මෙම කථා පුද්ගල හා සමාජීය යන දෙඅංශයෙන්ම අනන්‍යතාවය ගොඩනැගීමට දායක වීමට යොදා ගැනේ. කරුණු සහ ආබ්‍යාන සිසුන් විසින් මතක තබා ගැනීමට අදහස් කරන අතර, මෙම සිසුන් විභාගයකදී ඒවා නැවත දැක්වීම සඳහා ඒවා කටපාඩමින් ඉගෙන ගැනීමට යොමු කරයි. 'අතීතය' සහ 'ඉතිහාසය' එකිනෙක බද්ධ වී ඇති බව පෙනේ. අපි මෙම ප්‍රවේශය ප්‍රතික්ෂිප්‍යාදන ස්ථාවරය ලෙස හැඳින්විය හැක. 'සැමට එක ඉතිහාසයකි සමාජ ඒකාබද්ධතාව ප්‍රවර්ධනය කිරීමක් ලෙස සැලකේ. මෙම ප්‍රවේශයේ අන්තරායන් අතර, ප්‍රමුඛ සමාජ කණ්ඩායමට අයත් නොවන සිසුන්ට ඇති බලපෑම ද වේ. එවැනි සිසුන් උපාධිය සඳහා නියමිත වේලාවට පාසල් විෂය නිර්දේශය හොඳින් ඉගෙන ගත හැකි නමුත්, එම පවසන කතන්දර තුළ තමන්ව හඳුනා නොගැනීම නිසා ඔවුන්ගේ දැනුම එදිනෙදා ජීවිතයට භාවිතා නොකරයි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, ඔවුන්ට තමන්ව බැහැර කර ඇති බවක් හැඟී යා හැකි අතර, එය සමාජ ඒකාබද්ධතාවයට අහිතකර ලෙස බලපෑ හැකිය.

දෙවන ස්ථාවරය, එනම් පරිමාණයේ අනෙක් පාර්ශ්වය, ඓතිහාසික ක්‍රමය මත පදනම් වූ ඉතිහාස අධ්‍යාපනයට සම්බන්ධ වේ. ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ඓතිහාසික කරුණු ඉගැන්වීම පමණක් නොව, ඓතිහාසික චින්තන කුසලතා වැඩිදියුණු කිරීමයි. අතීතය

සහ අප ජීවත් වන ලෝකය වඩා හොඳින් අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා අතීතය (සහ වර්තමානය) දෙස බැලීමට හා අතීතයේ සිටි මිනිසුන් සහ ඒ නිසා අප අවට ලෝකයේ සිටින අනෙකුත් පුද්ගලයින් වඩා හොඳින් අවබෝධ කර ගැනීමට ඓතිහාසික චින්තන කුසලතාවන් 'මෙවලම්' ලෙස සලකනු ලැබේ. ඉතිහාසය තවදුරටත් නොපවතින අතීත කාලවල ප්‍රතිනිර්මාණයක් ලෙස සැලකේ. කතන්දර ඉතිහාස මූලාශ්‍ර මත පදනම් වේ. මෙම පන්ති කාමරවල සිසුන් ඉගෙන ගන්නේ 'කරුණු' ('කුමක්ද?', 'කවදාද?', 'කවුද?', 'කොහේද?', 'ඇයි?') පමණක් නොවේ. හේතු සහ බලපෑම්වල සංකීර්ණත්වය, අඛණ්ඩතාව සහ වෙනස්වීම් සහ මූලාශ්‍රවල විවේචනාත්මක භාවිතය මත පදනම්ව මිනිසුන් (ඉතිහාසඥයින් සහ වෙනත් අය) විසින් ඉතිහාසය 'නිර්මාණය කරන්නේ' කෙසේද යන්න පිළිබඳ ඔවුන්ගේ අවබෝධය වැඩි දියුණු කරයි. ඇත්ත වශයෙන්ම, ඔවුන්ට එවැනි සරල ඓතිහාසික පර්යේෂණයක් කරන්නේ කෙසේද යන්නද ඉගෙන ගත හැකිය. ශිෂ්‍යයන් මූලාශ්‍ර සහ ඓතිහාසික ආබ්‍යාන සම්බන්ධයෙන් විවේචනාත්මකව කටයුතු කිරීමට ඉගෙන ගන්නා අතර, අනෙක් අතට - උදාහරණයක් ලෙස - සමාජ මාධ්‍ය ඔස්සේ ලැබෙන වැරදි තොරතුරු සම්බන්ධයෙන් විවේචනාත්මකව කටයුතු කිරීමට ඔවුන්ගේ කුසලතා වැඩි දියුණු කරයි. මෙම ප්‍රවේශය තුළින් සිසුන්ට අතීතය පිළිබඳව විවිධ දෘෂ්ටිකෝණයන් තිබිය හැක්කේ කෙසේද සහ ඇයි දැයි සහ මෙම දෘෂ්ටිකෝණ කාලයන් සමඟ වෙනස් විය හැකි බවද ඉගෙන ගනී. මේ අනුව, සාරධර්ම

සහ මතයන් ලබා දීම සඳහා මිනිසුන් විසින් ඉතිහාසය භාවිතා කරන ආකාරය ද ඔවුන් ඉගෙන ගන්නා අතර, එවැනි අවස්ථා ගැන තමන් විසින්ම සිතන ආකාරය ඉගෙන ගනී. මෙම ප්‍රවේශය ඓතිහාසික චින්තන ස්ථාවරය ලෙස හැඳින්විය හැක. මෙම ප්‍රවේශයේ ඇති විය හැකි අභිතරකර බව වන්නේ මෙම චින්තන කුසලතාවන්ගේ සංකීර්ණත්වයයි: එක් අතකින්, එය සිසුන්ට ඉතිහාස පාඩම් වඩාත් රසවත් හා අභියෝගාත්මක කළ හැක. අනෙක් අතට, ගුරුවරයාට එය 'නිවැරදි ආකාරයෙන් සිදුකිරීම' සහ සිසුන්ට නිසි අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට උපකාර කිරීම ද අභියෝගාත්මක වේ. 1.3 කොටසින් ඔබට ඓතිහාසික චින්තන කුසලතා ගැන වැඩිදුර කියවිය හැක.

අවසන් වශයෙන්: පළමු වර්ගයේ ඉතිහාස අධ්‍යාපන මූලාශ්‍ර භාවිතා කරනුයේ යම් ආධ්‍යානයක් පැහැදිලි කර දැක්වීමට පමණි. දෙවන වර්ගයේ දී, ඓතිහාසික චින්තනය සඳහා මූලාශ්‍ර භාවිතා වේ. ඔබ 1.4 කොටසින් ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර ගැන වැඩිදුර කියවන්නට ලැබෙනු ඇත. පහත ඡේදවල, අපි පන්ති කාමරයේ මූලාශ්‍ර භාවිතය මෙන්ම සිසුන්ට සහ ගුරුවරුන්ට ඇති විය හැකි අභියෝග දෙස සමීපව බලමු.

1.2 ඓතිහාසික චින්තන කුසලතා: කෙටි දළ විශ්ලේෂණයක්

බැලූ බැල්මට ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර ප්‍රධාන වශයෙන් ඓතිහාසික චින්තනයේ 'සාක්ෂි' යන සංකල්පය සමඟ සම්බන්ධ වන පැතිකඩවල කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. අපි කෙසේද අතීතය ගැන දන්නේ? මූලාශ්‍ර කෙතරම් විශ්වාසදායකද? වඩා විශ්වාසදායක ඒවා මොනවාද සහ ඒ ඇයි? අතීතය ගැන කතා ගොඩ නැගීමට ඒවා භාවිතා කරන්නේ කෙසේද? අතීතය පිළිබඳ විවිධ අර්ථකථන ඇත්තේ ඇයි? එහෙත් මෙය ඉතාම වැදගත් බැවින් පන්ති කාමරයේ මූලාශ්‍ර භාවිතය ගැඹුරින් හැදෑරීමට ඓතිහාසික චින්තන සංකල්ප පිළිබඳ කෙටි දළ විශ්ලේෂණයක් ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

මෙම හැඳින්වීමේදී අපි Peter Seixas සහ ටිම් මෝටින් ගේ 'The Big Six' Historical Thinking Concepts (ඓතිහාසික චින්තන සංකල්ප) (ටොරොන්ටෝ 2013) පොතේ විස්තර කර ඇති පරිදි සංකල්පීය ප්‍රවේශය අනුගමනය කරමු. මාතෘකාවේ දැනටමත් දක්වා ඇති පරිදි, මෙම ග්‍රන්ථයේ ගුරුවරුන්ට අනුරූප චින්තන කුසලතා උගන්වන ආකාරය ගැන සිතීමට ඉඩ සලසන ප්‍රධාන සංකල්ප හයක් මත අවධානය යොමු කරයි. ඉතිහාස පන්තිකාමරයේ මූලාශ්‍ර භාවිතය පිළිබඳ මෙම කෙටි හැඳින්වීමේදී, ආකෘති ආකාර ප්‍රශ්නවල කෙටි විස්තරයකින් විදහා දැක්වෙන කෙටි දළ විශ්ලේෂණයකට අප සීමා වෙමු.

මෙම සංකල්ප හය වන්නේ

1. ඓතිහාසික වැදගත්කම (සහ අදාළත්වය): අතීතයේ වැදගත් සිදුවීම්, වර්ධනයන්, පුද්ගලයන්, දිනයන් මොනවාද? දැන් අපට දැන ගැනීමට අදාළ වන්නේ කුමක්ද? මෙය තීරණය කරන්නේ කවුද? කෙසේද සහ ඇයි? මේ පිළිබඳව විවිධ මත ඇත්තේ ඇයි?

2. සාක්ෂි: අතීතය ගැන අප දන්නේ කෙසේද? මූලාශ්‍ර කෙතරම් විශ්වාසදායකද? වඩා විශ්වාසදායක ඒවා මොනවාද සහ ඒ ඇයි? අතීතය ගැන ඉතිහාසයන් ගොඩනැගීමට ඒවා යොදා ගන්නේ කෙසේද? අතීතය පිළිබඳව විවිධ අර්ථකථන ඇත්තේ ඇයි?

3. අඛණ්ඩතාව සහ වෙනස්වීම: වෙනස්වන්නේ කුමක්ද සහ එලෙසම පවතින්නේ කුමක්ද? කෙසේද? මන්ද? මේ ගැන විවිධ මත ඇත්තේ ඇයි?

4. හේතුව සහ ප්‍රතිඵල: මෙය සිදු වන්නේ ඇයි? කුමන ප්‍රතිඵල ද? හේතු සහ ප්‍රතිඵලයක එකිනෙකට සම්බන්ධ වන්නේ කෙසේද? වඩා වැදගත් මොනවාද? මේ ගැන විවිධ මත ඇත්තේ ඇයි?

5. ඓතිහාසික දෘෂ්ටිකෝණයන්: අතීතයේ සිටි මිනිසුන් ඔවුන්ගේ විශ්වාසයන්, වටිනාකම්, අභිප්‍රේරණයන් සමඟ තේරුම් ගැනීමට ඓතිහාසික සන්දර්භයන් ගැන අප දැනගත යුත්තේ කුමක්ද? අතීතය පිළිබඳ දෘෂ්ටිකෝණයන් කණ්ඩායමෙන් කණ්ඩායමට සහ කලින් කලට වෙනස් වන්නේ කෙසේද? ඒ ඇයි? සදාචාරාත්මක මානය: අතීතයේ සහ මෑත කාලයේ මිනිසුන් හොඳ හෝ නරක, හරි හෝ වැරදි ලෙස විනිශ්චය කළේ කුමක්ද? මේ ගැන විවිධ මත ඇත්තේ ඇයි?

මෙම සංකල්ප හයම අන්තර් සම්බන්ධිත වන අතර සෑම සංකල්පයක්ම බහු දෘෂ්ටිකෝණයන් පිළිබඳ ගැටළු සමඟ සම්බන්ධ වේ. නමුත් සෑම දෘෂ්ටිකෝණයක්ම අනෙක් ඒවා මෙන්ම වලංගු සහ 'සත්‍ය' බව එයින් අදහස් නොවේ. ඓතිහාසික මූලාශ්‍රවල විවේචනාත්මක භාවිතය පදනම ලෙස පවතී. ඊළඟ ඡේදයේදී පන්ති කාමරයේ භාවිතය ගැන වැඩි විස්තර දැක්වේ.

1.3 ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර

මූලාශ්‍ර වර්ග

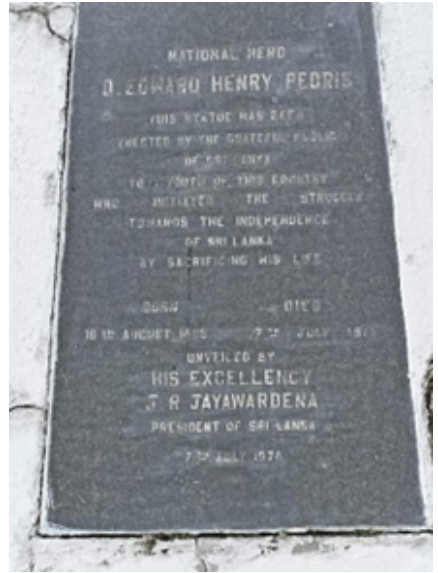
ඉහත විස්තර කර ඇති පරිදි මූලාශ්‍ර අතීතයේ සලකුණු වේ. බටහිර රටවල 19 වැනි සියවසේ ඉතිහාසය ශාස්ත්‍රීය විෂයයක් ලෙස වර්ධනය වූ විට, ඉතිහාසඥයන් ප්‍රධාන වශයෙන් භාවිත කළේ ගිවිසුම්, රැස්වීම් සටහන්, ලිපි ආදිය වැනි නිල ලේඛන ය. මේ සියල්ල ලිඛිත මූලාශ්‍ර වූ අතර දේශපාලන ඉතිහාසය ලිවීමට බොහෝ දුරට භාවිතා විය. වර්තමානයේ අපි වඩාත් පුළුල් ඓතිහාසික සන්දර්භයක් කෙරෙහි වැඩි උනන්දුවක් දක්වමු, එසේම අතීත සමාජවල සමාජ, ආර්ථික, සංස්කෘතික, තාක්ෂණික සහ පාරිසරික අංශ කෙරෙහි ද උනන්දු වෙමු. දිනපොත්, ඡායාරූප, වාචික ඉතිහාසයන්, ගීත, චිත්‍රපට, ව්‍යාපාර වාර්තා, කාලගුණ වාර්තා, නැව් බඩු ලැයිස්තු, මුද්දර, ඇඳුම් පැළඳුම්, ඉතිහාස පෙළපොත්... ආදී වශයෙන් අතීතය ගැන අපට පැවසීමට හැකි ඕනෑම දෙයක් පුරාවිද්‍යා මූලාශ්‍රයක් ලෙස අප වර්තමානයේදී සලකමු. මෙම ලැයිස්තුව නිමක් නැත.

ප්‍රාථමික හා ද්විතියික මූලාශ්‍ර

ප්‍රාථමික හා ද්විතියික මූලාශ්‍ර අතර බොහෝ විට සිදු කෙරෙන තීරණාත්මක වෙන් කිරීමක් ඇත. ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර යනු ඒවා විසින් තොරතුරු සපයන අදාළ ඓතිහාසික යුගයේදීම බිහි වූ කතා ය. ඒවා අධ්‍යයනය කරන කාලයේ 'ඇසින් දුටු සාක්ෂිකරුවන් ලෙස සැලකිය හැකිය. සමහර විට ඒවා ගිවිසුම්, නිල වාර්තා සහ රැස්වීම් ක්‍රියාදාමයන් වැනි ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර ලෙස සලකනු ලැබේ. කෙසේ වෙතත්, බොහෝ අවස්ථාවලදී, ඒවා හිතාමතාම ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර ලෙස සාදා නොතිබුණි - නිදසුනක් ලෙස පුද්ගලික ලිපි, දිනපොත්, උපකරණ, ගොඩනැගිලි, ගීත, ඇඳුම් පැළඳුම් හෝ පෝස්ටර් වැනි දෑ ගැන සිතන්න . ඉතා වැදගත් ලෙස, සියලුම ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර අපට අතීතයට සෘජු ප්‍රවේශයක් ලබා දෙන බව පෙනේ

ද්විතියික මූලාශ්‍ර යනු ඉතිහාසඥයන්ගේ කෘති, වාචික ඉතිහාසය, ස්මාරක හෝ කෞතුකාගාරවල ඇති ඓතිහාසික පුද්ගලන වැනි ඒවා විස්තර කරන සිදුවීම්වලට වඩා පසුකාලීන මූලාශ්‍ර වේ. ඒවා නෛසර්ගිකව අතීතය සහ වර්තමානය අතර පාලමක් බඳුවේ: ඒවා ප්‍රාථමික (සහ බොහෝ විට) වෙනත් ද්විතියික මූලාශ්‍ර මත පදනම්වූ අතීතයේ ප්‍රතිනිර්මාණයන් වේ. පවතින මූලාශ්‍ර සහ නිර්මාපකයාගේ අභිප්‍රාය අතීතය පිළිබඳ ඓතිහාසික විග්‍රහය 'වර්ණ' ගැන්විය හැක. එබැවින් එකම ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර භාවිතා කිරීමේදී පවා විවිධ ද්විතියික මූලාශ්‍රයන් විවිධ ඉතිහාස පැවසිය හැක.

ප්‍රාථමික සහ ද්විතියික මූලාශ්‍ර අතර වෙනස මූලාශ්‍රයේ විශ්වාසනීයත්වය තක්සේරු කිරීමට අපට උපකාර කළ හැක. නමුත් සිසුන් සඳහා වෙනස නොපැහැදිලි විය හැකිය. ස්මාරකයක්, ඉතිහාස පෙළපොතක් හෝ ඓතිහාසික චිත්‍රපටයක් ද්විතියික මූලාශ්‍රයක් ලෙස දැකිය හැකිය (ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර මත පදනම්ව), ඒවා අතීතයේ සිදු වූ දෙයක් ගැන පවසන බැවිනි. නමුත් මූලාශ්‍ර ප්‍රාථමික මෙන්ම ද්විතියික මූලාශ්‍ර ලෙසද භාවිතා කළ හැක. ස්මාරකයකට අතීතයේ යුද්ධයක් හෝ වීරයෙකු ගැන යමක් පැවසිය හැකිය, නමුත් පසුකාලීනව මෙම යුද්ධය හෝ මෙම වීරයා ගැන නිර්මාණකරුවන්ට හැඟුණු දේ ගැනද අපට යමක් පැවසිය හැකිය. පාසල් ඉතිහාස පෙළපොතකට විප්ලවයක් විස්තර කළ හැකි මෙන්ම ඉතිහාස පෙළපොත් කතුවරුන් එම විප්ලවය සම්බන්ධයෙන් තමන් පෙළපොත ලියූ කාලය සහ රට තුළ වැදගත් යැයි සැලකූ දේ මෙම පෙළ පොතෙන් අපට පැවසිය හැකිය. තියුණු වෙනස රඳා පවතින්නේ අප අසන ප්‍රශ්නය මතය. 1915 ජූලි 7 වැනිදා එඩ්වඩ් හෙන්රි ජේෆ්සර් සිදු වූයේ කුමක්ද? යන්නට භාත්පසින්ම වෙනස් ප්‍රශ්නයකි කොළඹ පිහිටි මෙම ස්මාරකය 1978 දී සාදා ශ්‍රී ලංකාවේ ජනාධිපතිවරයා විසින් විවෘත කරන ලද්දේ කෙසේද සහ ඇයි? ඇයි එම කාලයේ සිදු කළේ? අනිකුත් සිදුවීම් අතර මෙම සිදුවීමේ විශේෂත්වය කුමක්ද? පණිවිඩය කුමක්ද? පළමු අවස්ථාවේ දී ස්මාරකය 1915 දී සිදු වූ සිදුවීමක් පිළිබඳ ද්විතියික මූලාශ්‍රයක් වන අතර, දෙවන අවස්ථාවේ දී එය 1978 දේශපාලන තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රයක් විය හැකිය. ඓතිහාසික අවබෝධය සඳහා මෙම වෙනස හඳුනා ගැනීම වැදගත් වේ.

ජායාරූප එළිස් ස්ටෝක්

1.4 ජාතික ආචාරයේ ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර: කුමක් කඳහා ද?

ඉතිහාස පාඩම සඳහා ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර භාවිතා කිරීමට හොඳ හේතු කිහිපයක් තිබේ.

එක් පැහැදිලි හේතුවක් නම් මූලාශ්‍ර අපට 'ඓතිහාසික සංවේදනයක්' ලබා දීමයි. ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර අතීතයෙන් පැමිණි සෘජු සාක්ෂිකරුවන් වන බැවින්, මූලාශ්‍ර සැබෑ ඓතිහාසික මූලාශ්‍රවල පිටපත් හෝ පින්තූර වූ විට පවා, පෙළපොතකට වඩා අතීතය සමඟ සෘජු සම්බන්ධතාවක් එමඟින් සිසුන් වෙත ගෙන එයි. අතීතයේ මිනිසුන් කළ හෝ සිතූ දේ සිසුන්ට කියවා බැලීමට හැකිය. මෙය කුතුහලය සහ සම්පත්වය පිළිබඳ හැඟීමක් ඇති කළ හැකි අතර එමඟින් ඉතිහාසය අගය කිරීමට සහ ඉගෙන ගැනීමට සිසුන් පෙළඹවිය හැකිය.

දෙවන හේතුව නිදර්ශනය සහ සන්දර්භගත කිරීම සමඟ සම්බන්ධ වේ. පෙළපොත්වල ඇති පෙළ දෙස බැලීමෙන් පමණක් යම් කාල පරිච්ඡේදයක හෝ සිදුවීමක ඓතිහාසික සන්දර්භය පිළිබඳ ප්‍රබල අවබෝධයක් සිසුන්ට ග්‍රහණය කර ගැනීම පහසු නොවේ. පින්තූර, සඟරා කවරයේ පිටු, හෝ චිත්‍රපට ඉතිහාසයේ යම් අවස්ථාවක දී 'ලෝකය පෙනුණේ - විශේෂයෙන් ලෝකික ලෝකය -කෙසේද යන්න පිළිබඳ සහ එක් එක් පුද්ගලයන් හට සිතූන හෝ හැඟූන දේ සහ ඔවුන් හැඟීම් ප්‍රකාශ කළ ආකාරය පිළිබඳ වඩා හොඳ හැඟීමක් ලබා දිය හැකිය.

පන්ති කාමරය තුළ මූලාශ්‍ර භාවිතා කිරීමට තුන්වන හේතුව වන්නේ 'සාක්ෂි සහ 'ඓතිහාසික දෘෂ්ඨිකෝණීය' සංකල්ප සම්බන්ධයෙනි. මූලාශ්‍ර විවේචනාත්මකව විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් සහ මූලාශ්‍ර එකින් එක තහවුරු කිරීමෙන්, ඒවා සංසන්දනය කිරීමෙන් සහ තව දුරටත් කුඩා ඉතිහාස පර්යේෂණ තමන් විසින්ම සිදු කිරීමෙන්, සිසුන් ඓතිහාසික ආබාසන සාදන ආකාරය තේරුම් ගැනීමට ඉගෙන ගනී. මූලාශ්‍ර බොහෝ විට 'තමන් වෙනුවෙන් කතා නොකරති' බවත්, ඒවා අර්ථකථනය කළ යුතු බවත් සමහර අර්ථකථන අනෙක් ඒවාට වඩා වැඩි වශයෙන් හෝ අඩුවෙන් වලංගු බවත් ඔවුන් සොයා ගනු ඇත. ඔවුන් ඓතිහාසික විස්තරවල වඩාත් සැඟවුණු හෝ පැහැදිලි පණිවිඩ දැකීමට ඉගෙන ගනු ඇති අතර කතුවරුන්ගේ පසුබිම සහ අභිප්‍රාය නිසා ඇති වන සංකේතාත්මක දෘෂ්ඨිකෝණය අනුව ඓතිහාසික සිදුවීම් හෝ වර්ධනයන් පිළිබඳ අර්ථකථන වෙනස් විය හැකි බව ඉගෙන ගනු ඇත. එසේ කිරීමෙන් ඔවුන්ට උදාහරණයක් ලෙස (සමාජ) මාධ්‍ය අවකාශවල හමුවිය හැකි වන්නේ තොරතුරු ඇතුළුව තොරතුරු සමඟ කටයුතු කිරීමේදී ඔවුන්ගේ කුසලතා වර්ධනය කළ හැකිය.

1.5 ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර සමඟ කටයුතු කිරීමේදී සිසුන්ට ඇති වන අභියෝග

පසුගිය දශක කිහිපය තුළ සිසුන් ඉතිහාසය ඉගෙන ගන්නේ කෙසේද සහ මූලාශ්‍ර සමඟ ගනුදෙනු කරන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව බොහෝ පර්යේෂණ සිදු කර ඇත. මෙම අධ්‍යයනයන් නවක සිසුන් සහ වැඩි අධ්‍යාපනයක් සහ පුහුණුවක් ලබා ඇති සිසුන් අතර වෙනස්කම් පෙන්නුම් කරයි. මෙම පර්යේෂණය ගුරුවරුන් වශයෙන් අපට වඩා බලවත් හා ඵලදායී ආකාරයෙන් මූලාශ්‍ර සමඟ කටයුතු කිරීමට සිසුන්ට ඉගැන්වීමට උපකාර කළ හැක. Seixas හා මෝටින් (The Big Six' Historical Thinking Concepts, Toronto 2013) විසින් මූලාශ්‍ර සමඟ කටයුතු කිරීම පිළිබඳ සීමිත අවබෝධයක් ඇති සිසුන්ට මතුවන ගැටලු කිහිපයක් පිළිබඳ දළ විශ්ලේෂණයක් සිදු කරන ලද අතර, මූලාශ්‍ර සෑදූ අතීතයේ පුද්ගලයන් පිළිබඳව අවබෝධ කර ගැනීමේ ගැටලු ද ඇත. මූලාශ්‍රයේ විශ්වාසනීයත්වය පිළිබඳ පරීක්ෂා නොකර විශ්වාසයක් පෙන්වීම; මූලාශ්‍රයක් ගැන ප්‍රශ්න අසන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ ව්‍යාකූලත්වය; මූලාශ්‍රය නිර්මාණය කිරීම පිළිබඳ ප්‍රශ්න සලකා බැලීමට අසමත් වීම; මූලාශ්‍ර සාදන ලද කාල සීමාව සැලකිල්ලට නොගෙන ඒවායෙන් ගෙන එන පණිවිඩ ගැන විනිශ්චය කිරීම; අතීතයේ සිටි මිනිසුන්ටද වර්තමානයේ සිටින මිනිසුන්ගේ විශ්වාසයන්, සාරධර්ම, ලෝක දසුන් සහ අභිප්‍රේරණම තිබූ බව උපකල්පනය කිරීම; සහ එක් මූලාශ්‍රයක් මත පමණක් පදනම් වී අනවශ්‍ය මත ප්‍රකාශ කිරීම මේවාට ඇතුළත් වේ.

මූලාශ්‍ර සමඟ කටයුතු කිරීමේදී සිසුන්ගේ ඓතිහාසික චින්තන කුසලතා වැඩිදියුණු කිරීමට අපට කළ හැක්කේ කුමක්ද සහ මූලාශ්‍ර සමඟ වැඩ කිරීමෙන් ඔවුන්ගේ ඓතිහාසික චින්තන කුසලතා වැඩිදියුණු කළ හැක්කේ කෙසේද යන ප්‍රශ්න යුගලයට මෙම සොයාගැනීම්, සම්බන්ධ වේ. මෙම කෙටි හැඳින්වීමේදී අපි අංශ හතරක් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමු: 'කියවීම', සන්දර්භගත කිරීම, ප්‍රශ්න කිරීම සහ තහවුරු කිරීම.

සමකාලීන ග්‍රන්ථයන් කියවීමේ ගැටළු වලට අමතරව, අතීත කාලවල ලියා ඇති ලියවිලි කියවීම අමතර අභියෝගයක් ගෙන දේ. ‘පැරණි පන්තියේ’ හෝ පෞරාණික භාෂාව (හෝ ඇත්ත වශයෙන්ම විදේශීය භාෂා), සංකීර්ණ වාක්‍ය සහ නොදන්නා වචන ලියවිල්ලේ ප්‍රවේශ්‍යතාවයට බාධා කරයි. අත් අකුරු හෝ අකුරු මෝස්තර අපගේ සිසුන්ට තවදුරටත් කියවිය නොහැකි තත්ත්වයේ පැවති හැක. එවැනි අවස්ථාවන්හිදී, මූලික වශයෙන් අධ්‍යාපනික අරමුණු සලකා බැලීමේදී, උපදෙස වනුයේ අතීතයට සමීප වීමේ හැඟීම අවදි කිරීම සඳහා මුල් පිටපතේ පිටපතක්ද සමගින් පාරිභාෂික ශබ්ද මාලාවක් එකතු කිරීම සහ/හෝ අදාළ ලියවිලි තේරුම් ගත හැකි භාෂාවට පරිවර්තනය කිරීම වේ.

එසේ වුවද, පෙළ සහ සංකේත පැහැදිලි වුවද, සිසුන්ට පැහැදිලි දත්ත එකක් හෝ දෙකක් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන අතරම ඉතිරිය අමතක කර ව්‍යාජ නිගමනවලට එළඹීමේ ගැටලුවට අපි මුහුණ දෙමු. මේ සඳහා පෙළ පමණක් නොව දෘශ්‍ය මූලාශ්‍ර පිළිබඳව ද ‘සමීප කියවීම් පිළිබඳ යම් පුහුණුවක් අවශ්‍ය වේ. කාටූන්, පෝස්ටර්, මුද්දර, චිත්‍රපට, රූපවාහිනී වාර්තා චිත්‍රපට, ගීත සහ වෙනත් සංගීතය, හෝ ස්මාරක වැනි දෘශ්‍ය මූලාශ්‍ර සහ ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය මූලාශ්‍ර කියවීමට විශේෂ අවධානයක් අවශ්‍ය වේ. පහත පරිච්ඡේද මගින් නිශ්චිත ආකාරයේ දෘශ්‍ය මූලාශ්‍ර, මුද්දර සහ ගීත සමඟ කටයුතු කිරීම පිළිබඳ වඩාත් සවිස්තරාත්මක සහ ප්‍රායෝගික තොරතුරු ලබා දෙනු ඇත.

මූලාශ්‍ර සන්දර්භගත කිරීම

ලෝකය පැහැලියි කියලා හිතන එක කොච්චර මෝඩ කමක්ද / උන් යුද්දෙට ගියා / ඔ ට ඡන්දෙ දුන්නද?’ ‘ඔබ නාසි ඝාතන කඳවුරක සිරකරුවෙකු ලෙස සිටියදී කටු කම්බිවලින් විදුලිය විසන්ධි කොට ආරක්ෂකයින්ගේ තුවක්කු අතට ගෙන පැන නොගියේ ඇයි?’¹ බොහෝ දුර්වල අධ්‍යාපනයක් සහිත සිසුන් සිතන්නේ අතීතයේ සිටි මිනිසුන්ට අමුතු පුරුදු තිබූ බවත් වර්තමානයේ මිනිසුන් ඔවුන්ට වඩා දක්ෂ බවත්. ඔවුන් අතීතයේ සිටි මිනිසුන් දෙස බලන්නේ තමන්ගේ සන්දර්භයේම ඇති මූලාශ්‍රවල පිහිටෙනි. අපි එයට වර්තමානවාදය යැයි කියමු, එනම් ඓතිහාසික සන්දර්භය අවබෝධ කරගැනීමේ උෞතනාවයකි. අතීතයේ සිටි මිනිසුන් හට ළංවීම ගැන බොළඳ ආස්ථානයන් හා සන්දර්භගතකරණය නොමැතිකම අතීතය පිළිබඳව හා අතීතයේ මිනිසුන් විසින් ඉතිරි කළ හෝවූවාටත් සහ මූලාශ්‍ර පිළිබඳ අවබෝධයක් ඇති කර ගැනීමට බාධා පමුණුවයි.

ඓතිහාසික සන්දර්භගතකරණය යනු ඓතිහාසික සන්දර්භයක් නිර්මාණය කිරීමට සහ ඓතිහාසික සංසිද්ධීන් සහ මිනිසුන්ගේ ක්‍රියාවන් සාර්ථකව අර්ථ නිරූපණය කිරීමට සහ පැහැදිලි කිරීමට මෙම ඓතිහාසික සන්දර්භය භාවිතා කිරීමට සිසුන්ට ඇති හැකියාවයි.²

¹ Primo Levi (1986). *I sommersi e i salvati*. Turin: Einaudi. / Primo Levi (1988). *The Drowned and the Saved*. ට්‍රිමෝ ලෙවි 1942-1944 නාසි සංකේන්ද්‍රණ කඳවුරක තම අත්දැකීම් ගැන පාසල් සංචාරයකදී පැවසීමෙන් පසු ඉතාලි ශිෂ්‍යයෙක් ඇසූ ප්‍රශ්නය
² C. van Boxtel, P. Holthuis, T. Huijgen and W. van de Grift (2019). Promoting historical contextualisation in classrooms: an observational study. *Educational Studies* 45:4, p.456-479.
DOI: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03055698.2018.1509771>.

ඓතිහාසික සන්දර්භයක් සමන්විත වනුයේ කාලය (කවදාද?), අවකාශය (කොහේද?) සහ සමාජ මානයන් සමඟ අතීත සමාජය පිළිබඳ දැනුමක් (එකල එහි ජීවත් වූයේ කවුද? කුමන කණ්ඩායම්වලද?), දේශපාලන මානයන් (බලයේ සිටි අය සහ නොසිටි අය කවුරුන්ද? පරිපාලනය සංවිධානය වූයේ කෙසේද?), ආර්ථික මානයන් සහ සමාජ-සංස්කෘතික මානයන් (වැදගත් වටිනාකම්, විශ්වාසයන්, විද්‍යාව, කලාව සහ කෞතුක වස්තු ගැන කුමක් කිව හැකිද?) පිළිබඳ හැඟීම්වලිනි. ‘ඉතිහාසගත සිදුවීමක් සිදු වූයේ කවදාද?’ සහ ‘ඓතිහාසික සිදුවීම් සිදුවූයේ කුමන කාලානුක්‍රමික අනුපිළිවෙලකින්ද?’ වැනි ප්‍රශ්න කාලානුක්‍රමික මානය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා දිය හැකිය. අවකාශීය මානය මඟින් ඓතිහාසික සිදුවීමක භූගෝලීය පිහිටීම සහ පරිමාණය (උදා: කලාපීය, ජාතික හෝ ගෝලීය) මත අවධානය යොමු කරයි. සමාජ මානයන් යනු ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයක් තේරුම් ගැනීමට සහ අර්ථකථනය කිරීමට නිශ්චිත ඓතිහාසික යුගයක දේශපාලන, ආර්ථික සහ සංස්කෘතික දැනුම භාවිතා කිරීමයි.

එබැවින් ඓතිහාසික දැනුම යනු සන්දර්භගත කිරීමේ වැදගත් අංගයක් වන නමුත් එය පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවේ. මෙම දැනුම යෙදීම හා භාවිතා කිරීම ද එයට අදාළ වේ. බොහෝ ගුරුවරුන් පුදුමයට පත්වන කරුණක් නම්, සිසුන්ට ඓතිහාසික මූලාශ්‍රවලට හමුවූ විට, එම ඓතිහාසික දැනුම භාවිතා කිරීම ඔවුන්ගේ පළමු ස්වභාවික ආවේගය නොවන බවයි. මූලාශ්‍රයක් දෙස බලන විට සිසුන්ට මූලාශ්‍රයේ ඇති දේ බැලීමට පමණක් නොව, මූලාශ්‍රයේ ඓතිහාසික සන්දර්භය ගැන ඔවුන් දන්නා දේ අවබෝධ කර ගැනීමට වඩාත් ස්වභාවික හැකියාවක් වර්ධනය වීමට නම් ඒ සඳහා විශේෂ අවධානයක් සහ පුහුණුවක් අවශ්‍ය වේ..

වෙනත් වචන වලින් කිවහොත්, සන්දර්භගත කිරීම මූලාශ්‍ර සහ අතීතයේ මිනිසුන් අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා වැදගත් වන අතර, ඒ සමඟ මූලාශ්‍ර භාවිතා කිරීම තුළින් ඓතිහාසික සන්දර්භය පිළිබඳ දැනුමට දායක විය හැකිය.

මූලාශ්‍ර ප්‍රශ්න කිරීම

වෘත්තීය ඉතිහාසඥයින්ගේ ගුණාංගයක් නම්, ඔවුන් ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයක් දෙස බලන විට ක්ෂණිකව නිගමනයකට නොපැමිණීමයි. කුතුහලය ජනනය කිරීමට සහ ප්‍රශ්න ඇසීමට ඔවුන් පුහුණු කර ඇත: මට ඇති ප්‍රභේලිකාව කුමක්ද? මම දකින්නේ කුමක්ද? පිටතින් ඇත්තේ කුමක්ද සහ ඇයි? මා දන්නේ හෝ නොදන්නේ කුමක්ද? මූලාශ්‍ර සමඟ කටයුතු කිරීමේදී අප මුහුණ දෙන එක් අභියෝගයක් නම් සිසුන් බොහෝ විට විවෘත මතසකිත් මූලාශ්‍රයක් දෙස නොබැලීමයි.³ බොහෝ විට සිදු වන්නේ ක්ෂණයකින් තම මතසට එන පළමු අර්ථ දැක්වීම නිවැරදි යැයි ඔවුන් සැලකීමයි.

උදාහරණයක් ලෙස: කාටූනකයක තොප්පියක් සහ උඩු රැවුලක් ඇති මිනිසෙකු දුටු ශිෂ්‍යයෙකුට, මෙය ඇඩොල්ෆ් හිට්ලර් නිරූපණය කරන කාටූනකයක් බව වහාම ඒත්තු යා හැකිය, එසේ වුවත් මිටිය සහ දැකැත්ත හා 1948 දිනය වැනි මූලාශ්‍රයේ අනෙක් සියලුම සංකේත සහ අංගයන් මඟින් ඒ ජෝසප් ස්ටාලින්

³ Carla van Boxtel and Jannet van Drie (2012, April 6). “That’s in the time of the Romans!” Knowledge and strategies students use to contextualize historical images and documents. In *Cognition and Instruction* 4:1, p.113-145. DOI: <https://scholar.google.com/scholar?oi=bibs&cluster=6747685696035367155&btnI=1&hl=nl>.

නිරූපණය කරන කාටුනයක් බවට සාක්ෂි ලබා දෙනු ඇත. එහෙත් ශිෂ්‍යාව විසින් සිය උපකල්පනය ප්‍රශ්න කරමින් කාටුනයේ අනිකුත් අංග සමඟ මෙය පරීක්ෂා නොකළ නිසා එම මූලාශ්‍රය එතරම් හොඳින් අර්ථ නිරූපණය වී නොමැත.

මූලාශ්‍රයක ඇති සීමිත තොරතුරු ප්‍රමාණයක්, එනම් වහාම ඔවුන්ගේ අවධානය වඩාත් ආකර්ෂණය වන දේ. දෙස බැලීමට පමණක් සිසුන් නැඹුරු වන බවට අත්දැකීමක් ගුරුවරුන්ට තිබේ. ප්‍රශ්න ආකාර දෙකකින් ශිෂ්‍යයාට මූලාශ්‍ර සහ මාධ්‍ය පිළිබඳ වඩා හොඳ අවබෝධයක් ලබා ගත හැක. එක් ප්‍රශ්න වර්ගයක් මූලාශ්‍රයේ අන්තර්ගතය සමඟ සම්බන්ධ වේ: මා හරියටම දකින්නේ කුමක්ද? පැහැදිලි සහ අවධාරණය කරන්නේ කුමක්ද? පසුබිමේ ඇත්තේ කුමක්ද (දෘශ්‍ය මූලාශ්‍ර) හෝ මට 'පේළි' අතරි හෝ විස්තරවල (පෙළ මූලාශ්‍ර) කියවිය හැක්කේ කුමක් ද? නාම විශේෂණ, රූපක, සංකේත, වර්ණ, සංගීතය ආදියෙන් මට අනුමාන කළ හැක්කේ කුමක්ද? මේවා මූලාශ්‍රය තුළ ඇති දේ සොයා ගැනීමට උපකාර වන ප්‍රශ්න වේ. දෙවන වර්ගයේ ප්‍රශ්න මූලාශ්‍රය පිළිබඳ වේ. මෙම ප්‍රශ්න එක් කොටසක් සඳහා සන්දර්භගතකරණයට සමීපව සම්බන්ධ වේ: ඓතිහාසික සන්දර්භය ගැන මා දන්නේ කුමක්ද? ඒ හා සමානව වැදගත් ප්‍රශ්න වන්නේ : කතුවරයා හෝ 'සේවාදායකයා' හෝ 'ලබන්නා' කවුද? කතුවරයාගේ අරමුණු මොනවාද? එම කාලය තුළ එයට ලැබුණු පිළිගැනීම කෙබඳුද? මෙම ආකාරයේ ප්‍රශ්න තොරතුරුවල විශ්වසනීයත්වය ගැනද සැලකිලිමත් වන අතර, තහවුරු කිරීම විශාල උපකාරයක් විය හැකිය (මේ පිළිබඳ වැඩි විස්තර පහතින්). වෙනස් ආකාරයක ගැටළුවක් නම්, සිසුන් බොහෝ විට ගුරුවරුන් විසින් සකස් කර ප්‍රශ්න අසන හෝ ගුරුවරුන් විසින් නිවැරදි පිළිතුරු ඇති බව දන්නවා සිටින ආකෘතියකට බොහෝ විට පුරුදු වී සිටීමයි. එම නිසා සිසුන් තමන් විසින්ම ප්‍රශ්න සකස් කිරීමට තරමක් පසුබට විය හැකිය. එබැවින් මූලාශ්‍ර සමඟ කටයුතු කිරීමේ අභ්‍යාසවලදී, ඔබ තවමත් පිළිතුරු නොදත් නමුත්, හැකි තරම් ප්‍රශ්න මතු කිරීම වැදගත් බව පැහැදිලි කිරීම වැදගත් වේ. ඒ සඳහා ගුරුවරුන් සහ සිසුන් අතර විවෘත වාතාවරණයක් සහ අන්‍යෝන්‍ය ගෞරවයක් සහිත ආරක්ෂිත සහ සහනදායී පරිසරයක් පැවතිය යුතුය.

මූලාශ්‍ර තහවුරු කිරීම

පාසල් සැකස්ම තුළ සහ පාසල්වලින් පිටත දෛනික ජීවිතයේ දී සිසුන් පෙළපොත්වල ලියා ඇති දේ හෝ ගුරුවරුන් විසින් කියනු ලද දෑ සත්‍ය ලෙස භාර ගැනීමට නැඹුරුවක් දක්වයි. බොහෝ විට ඓතිහාසික මූලාශ්‍රවලට මෙන්ම චිත්‍රපට, ඡායාරූප සහ පින්තූර මෙන්ම එදිනෙදා (සමාජ) මාධ්‍යවල ප්‍රකාශයන් සඳහා ද මෙය සත්‍ය වේ. ප්‍රධාන ප්‍රශ්නය 'සත්‍යය' පිළිබඳ සිසුන්ගේ ආකල්පය, එනම් ඔවුන්ගේ ඥානවිභාගාත්මක විශ්වාසයන් වේ. බොහෝ සිසුන් සඳහා 'සත්‍යය' යනු සෙවිය යුතු දෙයකි. එනම් නිවැරදි සංජානන මෙවලම් සහ මූලාශ්‍ර භාවිතා කරන විට සොයා ගත හැකි දෙයකි, එබැවින් ඒ " සත්‍යය" ඔවුන්ට හමුවන පළමු මූලාශ්‍රය විය හැකිය. නමුත් අතීතය පිළිබඳ වඩා හොඳ අවබෝධයක් සඳහා මෙය ප්‍රමාණවත් නොවේ , මූලාශ්‍රයක ඇති තොරතුරු නිවැරදිව තේරුම් ගැනීමට ශිෂ්‍යයෙකු සමත් වීම පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවේ. ඒ මූලාශ්‍ර සමඟ කටයුතු කිරීමේදී අවසාන වැදගත් ප්‍රශ්නය වන්නේ මූලාශ්‍රයේ තොරතුරු වල විශ්වසනීයත්වයයි (එය සත්‍යයක්ද ?) සහ ඒවායේ නිරූපණය (මෙය අදාළ වන්නේ ජනතාවගේ කුමන කොටසක් සඳහාද?).

එනිසා, සමහර විට මූලාශ්‍ර තහවුරු කිරීම වැදගත් විය හැක. තහවුරු කිරීම යනු සමාන, වෙනස් හෝ පරස්පර විරෝධී තොරතුරු සොයමින්, එකිනෙකට වෙනස් මූලාශ්‍ර දෙකක් හෝ වැඩි ගණනකින් සපයන ලද තොරතුරු සංසන්දනය කිරීමේ හැකියාවයි. වෙනත් ප්‍රභවයන් විසින් පළමු ප්‍රභවය මෙන්ම හෝ සමාන තොරතුරු සපයන විට, ඒවා පළමුවැන්න තහවුරු කරන බව (එනම්, සභාය දක්වන හෝ එකඟ වන බව) සලකනු ලැබේ, එමඟින් විශ්වාසනීයත්වයේ මට්ටම ශක්තිමත් කළ හැකිය.

මිලන පරිච්ඡේද තුනෙන් ප්‍රායෝගික “ආනුභූතික රීතීන්” සහ පන්ති කාමරය තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඉගැන්වීම් ද්‍රව්‍ය සපයයි.

1.6 ගුරුවරු මුහුණ දෙන ප්‍රායෝගික ගැටළු

මූලාශ්‍ර භාවිතා කිරීමට පටන් ගන්නා ගුරුවරුන්ට මූලාශ්‍ර සම්බන්ධයෙන් සහ අපි ‘විෂය මාලා ආතතිය’ ලෙස හැඳින්විය හැකි දේ පිළිබඳව අභියෝගවලට මුහුණ දීමට සිදු විය හැක. මූලාශ්‍ර සොයා ගැනීමේ ගැටලුව සම්බන්ධයෙන්, අපට මුලින්ම පෙළපොත්වල දැනටමත් සපයා ඇති මූලාශ්‍ර දෙස බැලිය හැකිය. පැහැදිලි කිරීම සඳහා එලදායි මූලාශ්‍ර මොනවාද? ඉහත විස්තර කර ඇති පරිදි සහ ඊළඟ පරිච්ඡේදවල විස්තර කර ඇති පරිදි වඩාත් ගැඹුරු මූලාශ්‍ර භාවිතය සඳහා ප්‍රයෝජනවත් වන මූලාශ්‍ර මොනවාද? පෙළපොත් හැරුණු විට, ස්මාරක, අනුස්මරණ ස්ථාන හෝ කෞතුක වස්තු වැනි අපගේ පාසලේ සහ අවට පරිසරයේ එදිනෙදා ජීවිතයේදී හමු වන දේ සලකා බැලිය හැකිද? පසුගිය දශක කිහිපය තුළ අන්තර්ජාලයේ විශාල මූලාශ්‍ර එකතුවක් ලබා ගත හැකි වී ඇත. මේවා බොහෝ විට ලොව පුරා සිටින ගුරුවරුන් විසින් සකස් කරන ලද පාඩම් සැලසුම් සමඟ ඒකාබද්ධ වේ. තනි ගුරුවරයෙකුට ප්‍රයෝජනවත් මූලාශ්‍ර සහ පාඩම් සැපයීමට බොහෝ කාලයක් අවශ්‍ය විය හැක. ප්‍රාදේශීය හෝ පළාත්බද හෝ ජාතික ජාල වල ගුරුවරුන් අතර සහයෝගීතාවය අදහස් හුවමාරු කර ගැනීමට සහ පාඩම් අදහස් එක්ව වර්ධනය කිරීමට එලදායි මාර්ගයක් විය හැක. ප්‍රායෝගික ගැටළු පිළිබඳ අදහස් සහ අත්දැකීම් හුවමාරු කර ගැනීම පවා ප්‍රයෝජනවත් විය හැකිය (උදාහරණයක් ලෙස පිටපත් සැපයීම හෝ සිසුන් පන්ති කාමරයේ හෝ නිවසේ ජංගම දුරකථන භාවිතා කිරීම වැනි ගැටළු සම්බන්ධයෙන්) මූලාශ්‍ර විචාරාත්මකව භාවිතා කිරීම විෂයමාලාවේ අනිවාර්ය අංගයක් වන අධ්‍යාපන ක්‍රම තුළ එය විභාගවලද අනිවාර්ය අංගයකි. එසේම, මෙම ඓතිහාසික චින්තන කුසලතා වැඩි දියුණු කරගැනීමට කටයුතු කිරීමට විෂය මාලාවේ කාලය තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ විෂයමාලාව සහ දැනට පවතින විභාග ක්‍රමය නිසා පන්ති කාමරය තුළ මූලාශ්‍ර භාවිතා කිරීම අභියෝගයක් විය හැකිය. සිසුන් බොහෝ කරුණු ඉගෙන ගත යුතුය. මෙයට විශාල උත්සාහයක් අවශ්‍ය වන අතර සිසුන්ට බොහෝ විට විභාගය සමත් වූ විට සම මෙම කරුණු අමතක වීමට නැඹුරු වනු ඇත, මන්ද ඔවුන්ට අර්ථය සහ සංගත බව වටහා ගැනීම මග හැරේ. විෂයමාලාව පිළිබඳ දැක්මක් ඇති පළපුරුදු ගුරුවරුන්ට කරුණු සමූහයක් සඳහා අදාළ වන මූලාශ්‍ර භාවිත කිරීමෙන් විෂයමාලාවේ ඉඩක් සොයා ගැනීමට උත්සාහ කළ හැකිය. මන්ද ඒවා වැදගත් සංකල්ප හෝ ආබාහන සමඟ ගැළපෙන බැවින්. මූලාශ්‍ර මගින් සිසුන්ට ඉතිහාසය ජීවමාන කළ හැකි බැවින් විෂය නිර්දේශයේ අන්තර්ගතය වඩා හොඳින් අවබෝධ කර ගැනීමට සහ මතක තබා ගැනීමට ඇති අවස්ථාව වැඩි දියුණු කරයි. මේ සම්බන්ධයෙන් ද, ඉතිහාස ගුරුවරුන් අතර වෘත්තීය සහයෝගීතාව ප්‍රබෝධමත් සහ එලදායි විය හැකිය.

2.

පන්ති කාමරයේ දැනුම
මුලාශ්‍ර භාවිතා කිරීම

2.1 හැඳින්වීම

21 වැනි ශතවර්ෂයේ වර්තමාන ඵදනෙදා ජීවිතයේදී මෙන්ම ඉතිහාසය සැලකීමේදී (පර්යේෂණ ඇතුළුව, පාසල් ඉතිහාසය සහ ජනප්‍රිය ඉතිහාසය තුළද) දෘශ්‍ය මූලාශ්‍ර වඩ වඩාත් වැදගත් වී ඇත. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, සිසුන්ට ඔවුන්ගේ දෛනික ජීවිතයේදී සහ ඔවුන්ගේ ඉතිහාස අධ්‍යාපනයේදී දෘශ්‍ය මූලාශ්‍ර සමඟ විවේචනාත්මකව කටයුතු කිරීමට තම කුසලතා වර්ධනය කර ගැනීම වඩාත් වැදගත් වේ. පැරිසියේ ඉතිහාස ගුරුවරයෙකු සහ ගුරු පුහුණුකරුවෙකු වන බ්‍රිජට් මාර්ටින්, දෘශ්‍ය මූලාශ්‍ර සමඟ කටයුතු කිරීමට සිසුන්ට ඉගැන්වීමේදී අදාළ ආනුභූතික නීති හතරක් සකස් කර ඇත.⁴

o සරල කරුණුවලින් ආරම්භ කොට වඩාත් ගැඹුරු දෑ වෙත යන්න

රූපයක කැපී පෙනෙන දේ සමඟින් ආරම්භ කර, පසුව වඩාත් ගැඹුරින් 'කියවන්න', ඒ සමඟ රූපය පිළිබඳ ප්‍රශ්න අසන්න. පිහිටීම, වර්ණය, හැඩය, සංකේත යනාදී සාධක නරඹන්නාගේ අවධානය ආකර්ෂණය කර ගැනීමට සහ පණිවිඩ සන්නිවේදනය කිරීමට උපකාරී වන්නේ කෙසේදැයි සලකා බලන්න.

o විස්තර කරන්න සහ අර්ථ නිරූපණය කරන්න

ශිෂ්‍යයන් රූපයේ හරියටම දකින දේ සහ ඔවුන් එයින් අදහස් කරන දේ අතර පැහැදිලි සම්බන්ධකම් ඇති කිරීමට පියවර ගන්න. මෙය සාවද්‍ය උපකල්පන වළක්වා ගැනීමට උපකාරී වේ, ඔවුන්ගේ අර්ථ නිරූපණයන් සැමවිටම සාධාරණීකරණය කිරීමට සිසුන් දිරිමත් කරන්න. දෘශ්‍ය මූලාශ්‍රවල අදහස් සහ පණිවිඩ සන්නිවේදනය කරන්නේ කෙසේදැයි හඳුනා ගැනීමට ඔවුන්ට සහාය වේ.

o විවිධ දෘෂ්ටිකෝණයන් සලකා බලන්න

ඓතිහාසික දෘශ්‍ය මූලාශ්‍ර සමඟ කටයුතු කිරීමේදී සලකා බැලිය යුතු වැදගත් දෘෂ්ටිකෝණ වර්ග තුනක් තිබේ: එනම් නිර්මාණකරුවාගේ දෘෂ්ටිකෝණය, එය නිර්මාණය කළ සමයේ නරඹන්නාගේ දෘෂ්ටිකෝණය සහ වර්තමාන නරඹන්නාගේ දෘෂ්ටිකෝණය

o සන්දර්භීය දැනුම සහ සිරස්තල භාවිතා කිරීම

ඔබේ ඉගැන්වීම් සහ රූප සිරස්තල දෙකෙන්ම ලැබෙන සන්දර්භීය දැනුම මඟින් සිසුන්ට රූපය පිළිබඳ හැඟීමක් ඇති කර ගැනීමට සහ ඉහත දෘෂ්ටිකෝණයන් හඳුනා ගැනීමට සහාය විය හැක. සමහර අවස්ථා වලදී, වඩාත් විවෘත 'කියවීමක්' දිරිමත් කිරීමට හෝ සන්දර්භයේ වැදගත්කම විඳහා දැක්වීම සඳහා විශ්ලේෂණ ක්‍රියාවලියේ තරමක් දුරට යන තෙක් ඉහත දෘෂ්ටිකෝණයන් හඳුනා ගැනීම කල් තැබීම

⁴ EuroClio, වෙනුවෙන් සිදු කරන මැයි 19 දින පැවැත්වූ වෙබ්නා වැඩසටහන, බ්‍රිජට් මාර්ටින්

ප්‍රයෝජනවත් විය හැක ඉහත හැඳින්වීමෙහි විස්තර කර ඇති අභියෝගවලට මුහුණ දීමට මෙම ආනුභූතික නීති හතරටම හැකියාව ඇත. මිලඟ ජේදයෙන් ඔබට ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර සමඟ කටයුතු කිරීමේ ඕනෑම පාඩමක භාවිතා කළ හැකි පන්තිකාමර ක්‍රියාකාරකමක් හමු වනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ මුද්දර දෘශ්‍ය ප්‍රභවයන් ලෙස භාවිතා කිරීම සඳහා 3 වන පරිච්ඡේදයේදී ඔබට නිශ්චිත විස්තීර්ණ යෝජනා හමු වනු ඇත.

2.2 'තොකුණේ ගල් කැටයක්' යනු දෘශ්‍ය මූලාශ්‍ර කියවීම, ප්‍රශ්න වතු කිරීම සහ ක්ෂේත්‍රයන් කිරීම යන පියවරුන් ඇති කර ගැනීම

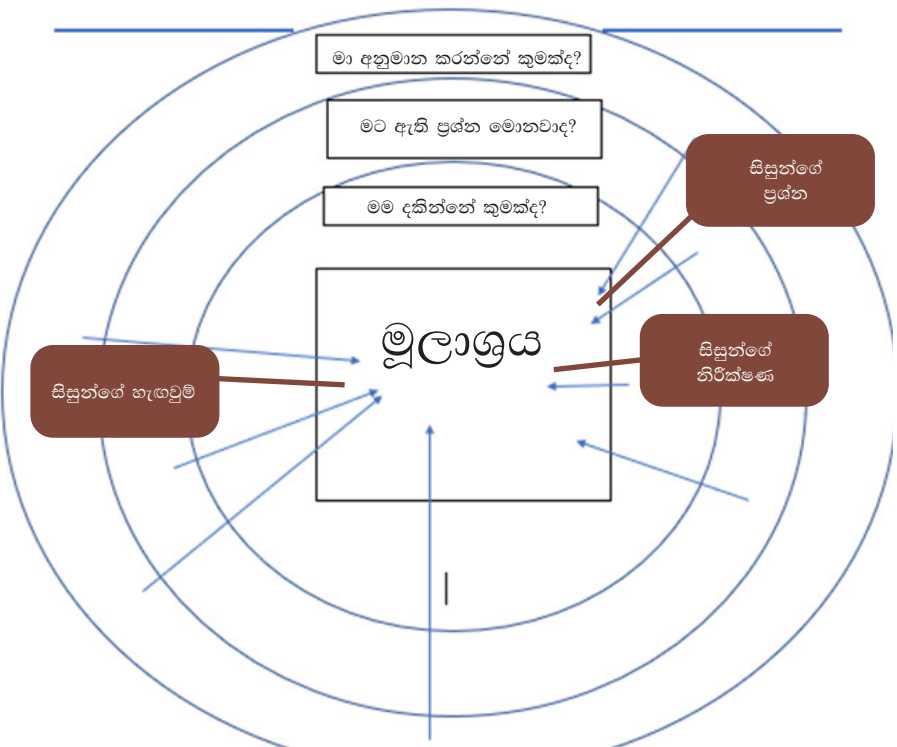
පහත කාර්ය පත්‍රිකාව මගින් සිසුන්ට ප්‍රවේශයෙන් කියවීම / බැලීම, ප්‍රශ්න ඇසීම සහ සන්දර්භගත කිරීම යන අංග භාවිතා කිරීමෙන් (දෘශ්‍ය) මූලාශ්‍ර වඩාත් ඓතිහාසික ආකාරයෙන් කියවීමට උපකාර කළ හැක. එය පහත ආකාරයෙන්

1. සිසුන් දෙදෙනෙකු හෝ හතර දෙනෙකුගෙන් යුත් කණ්ඩායම් සාදන්න: සෑම කණ්ඩායමකටම දෘශ්‍ය ප්‍රභවයේ කුඩා පිටපතක් (පින්තූර/කාටූන්/චිත්‍ර/ඡායාරූප) සමඟ එක් වැඩ පත්‍රිකාවක් ලැබේ.
2. දෘශ්‍ය මූලාශ්‍රය මුළු පන්තියම ඉදිරිපිට විශාල ආකෘතියකින් පෙන්වන්න 3. කාණ්ඩවල සිටින සිසුන්ගෙන් පහත දෑ විමසන්න
3. මූලාශ්‍රය දෙස හොඳින් බැලීමට සහ ඔවුන්ට හඳුනා ගැනීමට හැකි තාක් නිරීක්ෂණ, අනුමාන සහ ප්‍රශ්න නිවැරදි 'ගල් කැට' වල ලිවීමට, (නිරීක්ෂණ සහ අර්ථකථන / අනුමාන අතර වෙනස අවධාරණය කරන්න)
 - o වම් කොටුවේ ඓතිහාසික සන්දර්භය පිළිබඳ යම් අදාළ දැනුමක් කෙටියෙන් ලිවීමට
 - o දකුණු කොටුවේ ඓතිහාසික සන්දර්භය පිළිබඳ යම් අදාළ දැනුමක් කෙටියෙන් ලිවීමට
 - o අනෙක් සියලුම තොරතුරු සාකච්ඡා කර ලියා තබන තෙක් නිගමනයකට එළඹීමෙන් වැලකී සිටීමට
 - o (ගුරුවරයාගේ සංඥාවකින්) ඔවුන්ගේ සොයාගැනීම් වෙනත් කණ්ඩායමක් සමඟ සංසන්දනය කරන්න
4. අවසානයේදී
 - o ගුරුවරයා පහත කරුණු ගැන පංති කාමරයේ සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවයි
 - o මූලාශ්‍රයේ අන්තර්ගතය, එහි අර්ථය සහ අදාළත්වය පිළිබඳව
 - o මූලාශ්‍රයක් දෙස බලන ආකාරය පිළිබඳ ක්‍රියා පටිපාටිය ගැන.
 - o සිසුන් විෂයය ගැන ඉගෙන ගත් දේ සහ මූලාශ්‍ර සමඟ ගනුදෙනු කිරීම ගැන කෙටි විස්තරයක් තමන් විසින්ම සකස් කර ගනී

පරමාදර්ශී තත්වයක් තුළ, සිසුන් දෙදෙනෙකු හෝ හතර දෙනෙකුගෙන් යුත් සෑම යුවලකටම A3 ප්‍රමාණයේ කඩදාසියක වැඩ පත්‍රිකාවක් ඇති අතර මූලාශ්‍ර පිටපත් මැද ඇති අතර කියවිය හැකි ප්‍රමාණයෙන් කළ ලැල්ලක හෝ ස්මාර්ට් පුවරුවක තිබේ. ඊට වඩා පරමාදර්ශීයත්වයක් ඇති ප්‍රායෝගික තත්වයක් තුළ ගුරුවරයාට ප්‍රශ්න කළ ලැල්ලේ ලිවීමට හෝ ඒවා ප්‍රශ්න විසඳීමට පෙර එම ප්‍රශ්න ලියා ගැනීමට ශිෂ්‍යයාට ඉඩ දිය හැකිය. ඉතිහාස පාඩම් වලට තමන්ගේම පන්ති කාමර තිබේ නම්, ගුරුවරුන්ට පෝස්ටරයක් සාදා බිත්තියේ එල්ලා තැබිය හැකිය, එබැවින් සිසුන් මූලාශ්‍ර සමඟ වැඩ කරන ඕනෑම වේලාවක එය දැකගත හැකිය.

මෙම වේලාව/ස්ථානය/ පුද්ගලයන්/
සිදුවීම/ සංසිද්ධිය ගැන මා දන්නේ
මොනවාද?

මෙම මූලාශ්‍රය ගැන මා දන්නේ කුමක්ද:
එය සෑදුවේ කවුරුන්ද? කවදා ද? කුමන
අරමුණක් සඳහා ද?

නිගමනය : මූලාශ්‍රයේ පණිවිඩය වන්නේ:

3.

වෛතිහාසික මූලාශ්‍රයක්
ලෙස හා ඉහැන්වීම්
ආධාරකයක් ලෙස ඉතිහාස
පත්ති කාමරය තුළ
මුද්දර භාවිතා කිරීම

3.1 වේනිකාසික මූලාශ්‍රයක් ලෙස මුද්දර

මාසාරූප අනුග්‍රහය kiyawanamuddara.lk

“මුද්දර යනු මානව ඉතිහාසයේ ක්ෂුද්‍ර ලේඛන වේ.

ඒවා රටක බලාපොරොත්තු සහ අවශ්‍යතා: එහි විශ්වාසයන් සහ පරමාදර්ශ ආදිය පිළිබඳව සංවේදී ප්‍රකාශනයක් ලබා දෙන මාධ්‍ය වේ . ඔවුන් අතීතය පිළිබිඹු කරන අතර අනාගතය ගැන හැඟවීම් ලබා දේ. වචනයෙන් කියනවා නම්, මෙම නිරූපණයන් මඟින් ලෝකය, එහි පදිංචිකරුවන් සහ ඔවුන්ගේ බහුවිධ උත්සාහයන් පිළිබඳ විවිධවත් වික්‍රයක් ලබා දෙයි.”⁵

මුද්දර එකතු කිරීම ශ්‍රී ලංකාවේ සහ ලොව පුරා ජනප්‍රිය විනෝදාංශයක් වන අතර අධ්‍යාපනික ප්‍රතිලාභ මිල කළ නොහැකි ය. විනෝදාංශයක් ලෙස මුද්දර එකතු කිරීම ස්වයං අධ්‍යාපනය දිරිමත් කරන අතර තර්කනය, සම්පත්දායක බව සහ ඉලක්ක තබා ගැනීම වැනි අත්‍යවශ්‍ය කුසලතා, හැසිරීම් සහ ආකල්ප පෝෂණය කළ හැකිය. මුද්දර එකතු කිරීම විනෝද වන අතරතුරම සිසුන්ට ප්‍රශ්න කිරීමට, සංසන්දනය කිරීමට, විශ්ලේෂණය කිරීමට, අනුක්‍රමික වීමට සහ විමසිලිමත් වීමට දිරිගන්වයි! සෑම මුද්දරයක්ම කථාවක් පවසන අතර ශ්‍රී ලංකා තැපැල් මුද්දර මාලාවේ නිකුත් කිරීම් සහ එකතුවන් ශ්‍රී ලාංකේය ඉතිහාසය සහ සංස්කෘතිය පිළිබඳව ඉගෙන ගැනීමට පොහොසත් සහ ආකර්ෂණීය මාර්ගයකි.

අතීතයේ ‘මුද්දර’ එකතු කිරීමේ විනෝදාංශයක් පමණක් වුවද, අද එය පර්යේෂණ, අධ්‍යාපනය සහ සමාජයේ තොරතුරු ගබඩා කිරීමේ මාධ්‍යයක් ලෙස සේවය කරයි.

මුද්දරවල ප්‍රවේශ්‍යතාව සහ දායක ආකර්ෂණයට හේතුවක් වන්නේ වර්ග අගලකින් සමස්ත ජාතියක දේශපාලන සංස්කෘතිය වෙනුවෙන් පෙනී සිටීමට ඒවාට ඇති හැකියාවයි. තැපැල් මුද්දර කුඩා නමුත් එක් ජාතියක සිට ලෝකයේ සෙසු රටවලට බලවත් සංකේතාත්මක තානාපතිවරුන් වේ. මුද්දර යනු තැපැල් කටයුතුවල මෙවලම් පමණක් නොව, සංස්කෘතිය තුළ ගැඹුරින් මුල් බැස ඇති වස්තූන් ය. මුද්දර යේ ඇති රූපය ජාතියේ දායක අර්ථයන් සංසරණය, කළමනාකරණය සහ හැඩගැස්වීම සඳහා කේන්ද්‍රීය භාවිතයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.

3.2 මුද්දර භාවිතා කළ හැක්කේ ඇයි?

ඉතිහාසඥයින් සඳහා රසවත් එකතු කිරීමේ ද්‍රව්‍යයක් සහ වටිනා ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර ලෙස මුද්දර භාවිතා කළ හැකිය. සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලනික, පාරිසරික සහ සංස්කෘතික කරුණු පිළිබඳව ඉගැන්වීම සඳහා අධ්‍යාපනික මෙවලමක් ලෙස ඉතිහාස පන්ති කාමරයේ ද ඒවා භාවිතා කළ හැකිය. මුද්දර පමණක්ම සැලකුවත් ,ඒවා කුතුහලය දනවන කලාත්මක ආශ්චර්යයන් පවා විය හැකිය; මෙම ව්‍යාපෘතියේ දී, මුද්දර පුළුල් ඉතිහාස අධ්‍යාපනයක් සඳහා කවුළුවක් බවට පත් වේ.

⁵ ග්‍රාන්සස් ජෝසෆ් ස්පෙල්මන් (1950) <https://spellmanmuseum.org/>

3.3 දාශ්‍ය ප්‍රභවයක් ලෙස මුද්දර කම්භකටයුතු කිරීමට රියවර හතරක්

කතුවරුන්: සුසැන් පොප් හා ඩෙනිස් රෝඩර්

මෙම සවිස්තරාත්මක පාඩම් සැලැස්ම ශ්‍රී ලංකාව සහ නෙදර්ලන්තය අතර රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික සබඳතා ස්ථාපිත කිරීමේ 400 වැනි සංවත්සරය නිමිත්තෙන් 2002 නොවැම්බර් 22 දින නිකුත් කරන ලද සමරු මුද්දරයක් පිළිබඳ පාඩමක් සඳහා විශේෂයෙන් සකස් කර ඇත, නමුත් ඕනෑම (දෘශ්‍ය) මූලාශ්‍රයක් සමඟ වැඩ කිරීම සඳහා පියවර භාවිතා කළ හැකිය.

1 පියවර	පින්තූරය පිළිබඳ ශිෂ්‍යන්ගේ ප්‍රථම හැඟීම	
	<ul style="list-style-type: none"> ● පින්තූරය පිළිබඳ පුද්ගල සංවේදනයන්: <ul style="list-style-type: none"> - පිංතූරය සමඟ සම්බන්ධ දෑ නිදහස්ව ප්‍රකාශ කිරීම - පෙර දැනුම යොදා ගැනීම - ප්‍රශ්න ඇසීම 	
	<ul style="list-style-type: none"> ● මුද්දරය පිළිබඳ මූලික තොරතුරු රැස් කිරීම - එනම් වදන්, මුදල් වටිනාකම, ආකෘතිය සහ ප්‍රමාණය, වර්ණය ඇතුළුව 	<p>ශ්‍රී ලංකාව සහ නෙදර්ලන්තය අතර රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික සබඳතා ආරම්භ කර වසර 400ක් පිරීම නිමිත්තෙන් 2002 නොවැම්බර් 22 වැනි දින මෙම සමරු මුද්දරය නිකුත් කරන ලදී. අද්මිරාල් ෆන් ස්පිල්බර්ජන් උඩරට සිංහල රජු හමුවන අයුරු මෙම සිතුවමේ දැක්වේ.</p> <p>මුද්දරයේ වටිනාකම රුපියල් 16.50 කි.</p>

2 පියවර	සිසුන් පින්තූරය විස්තර කරයි සිසුන් පින්තූරය විස්තර කරයි	
	<ul style="list-style-type: none"> සිසුන් පින්තූරය දෙස වඩාත් සමීපව බලන විට ඔවුන් හඳුනා ගන්නා දේ හැකි තරම් නිවැරදිව විස්තර කළ යුතුය 	<p>අද්මිරාල් ගත් ස්පිල්බර්ජන් පිළිගැනීමට සිංහල රජු වෙරළට පැමිණ ඇති බව මුද්දරයේ වික්‍රයෙන් පෙනේ</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ඔවුන් විසින්: 	
	<ul style="list-style-type: none"> නිරූපණ කිරීමේ ශිල්ප ක්‍රමය හඳුනා ගත යුතුය (උදා: ඡායාරූපකරණය, සිතුවම් කිරීම සහ ඇඳීම) 	<p>වෙරළබඩ පරිසර පද්ධතියෙන් පෙන්වනු ලබන්නේ ඔහු උතුරු / නැගෙනහිර වෙරළ තීරයෙන් (උදා: තල් ගස්) ලංකාවට පැමිණ බවයි. ලන්දේසි ධජය, අද්මිරාල්ගේ බලඇණිය සහ නැව මුද්දරයේ දිස්වේ.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> පින්තූරයේ ප්‍රධාන සහ කුඩා අංග හඳුනා ගත යුතුය (උදා: පුද්ගලයන්, ස්ථාන, වස්තූන්, සංකේත) හා 	<p>රජු අලි රංචුවක්ද සමඟ පැමිණ ඇති බව පින්තූරයේ පැහැදිලිව පෙනේ, එයින් අදහස් කරන්නේ අද්මිරාල් ගත් ස්පිල්බර්ජන් හමු වීමට රජු උනන්දු වූ බව විය හැකිය.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ඒවා නිරූපණය කරන ආකාරය කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතුය (උදා: පුද්ගලයන් සැලකූ විට : අභිනයන්, මුහුණේ හැඟීම්, ඉරියව්ව) 	<p>අද්මිරාල්වරයා පිළිගැනීමට රජු වෙරළට පැමිණ සිටි බව මේ පින්තූරයෙන් පෙනුණද සැබෑ ඉතිහාසයේ එසේ වී නොමැත . මෙම සිතුවම නිර්මාණකරුගේ කලාත්මක දෘශ්‍යකරණයක් පමණි.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> පහත දැවල ප්‍රධාන ලක්ෂණ විස්තර කළ යුතුය ද එම පින්තූරයේ සැකැස්ම (සංයුතිය) (උදා., පෙරතලය/පසුබිම, මධ්‍යය/පරිධිය)වර්ණ සංයෝගය 	

3 පියවර	සියුන් දෘශ්‍ය ප්‍රභවයක් ලෙස පින්තූරය විශ්ලේෂණය කරයි	
3.1	පින්තූරයේ අන්තර්ගතය විශ්ලේෂණය කිරීම - මඟ පෙන්වීමේ ප්‍රශ්න	
	<ul style="list-style-type: none"> ● පින්තූරයේ මාතෘකාව කුමක්ද? එය ඓතිහාසිකද නැතහොත් සමකාලීන ද? 	මෙම සිතුවම ඓතිහාසික තේමාවක් මත නිර්මාණය වූ ඉතා වටිනා කලා කෘතියකි.
	<ul style="list-style-type: none"> ● මුද්දරය සංස්කරණය කළේ කවදාද? නිරූපිත වස්තුවේ/සිද්ධියෙහි කාලය සහ එය නිරූපණය කරන ලද කාලය එකිනෙක හා සම්බන්ධ වන්නේ කෙසේද? 	අතීත කතාව නිර්මාණකරුවා නිර්මාණශීලීව ඉදිරිපත් කළත් එය සැබෑ ඉතිහාසය සමඟ නොගැළපේ ඉතිහාසය පවසන්නේ ස්පිල්බර්ජන් රජු හමුවීමට ඔහුගේ මාලිගාවට ගිය බවයි.
	<ul style="list-style-type: none"> ● (රූපයේ) මාතෘකාවේ කුමන අංශ අවධාරණය කර තිබේද? 	
	<ul style="list-style-type: none"> ● මෙම සිතුවමේ අර්ථය කුමක් ද? 	ස්පිල්බර්ජන් මඩකලපුවට ගොඩ බැස්ස අතර රජුගේ මාලිගය පිහිටා තිබුණේ මහනුවරයි එබැවින් රජු වෙරළට පැමිණීම කලාකරුවාගේ කෘතෘයකි.
	<ul style="list-style-type: none"> ● විෂය කාරණය සම්බන්ධයෙන් යම් දෘෂ්ටිකෝණයක් වෙන්කර හඳුනාගත හැකිද? 	
	<ul style="list-style-type: none"> ● පින්තූරය නරඹන්නාට බලපෑම් කිරීමට අවශ්‍යද? ඒ කුමන ආකාරයෙන් ද? 	මෙහි කලාකරුවාගේ පණිවිඩය විය හැක්කේ ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ ආගන්තුක සන්කාරය ගෙනහැර දැක්වීම හෝ රජුගේ චේතනාව වූයේ ලන්දේසීන්ගෙන් උපකාර ලබා ගෙන පෘතුගීසීන් ලංකාවෙන් පන්නා දැමීම බව විය හැක.
	<ul style="list-style-type: none"> ● පින්තූරය කුමන ඉලක්කගත කණ්ඩායමක් ආමන්ත්‍රණය කරන්නේද? 	
	<ul style="list-style-type: none"> ● මෙම සිතුවමේ (දේශපාලනික) පණිවිඩය කුමක්ද? 	
	<ul style="list-style-type: none"> ● සිතුවම මගින් කුමන සමාජ සහ දේශපාලන සම්මතයන් සහ සාරධර්ම ප්‍රවර්ධනය කරනු ලබන්නේද? 	

3.2	මුද්දරයේ දේශපාලන හෝ සමාජීය සන්දර්භය සම්බන්ධයෙන් අමතර තොරතුරු රැස් කිරීම	
	<ul style="list-style-type: none"> ● මුද්දරය නිකුත් කල හේතුව? (සංවත්සරයක් හෝ වෙනත් විශේෂ හේතුවක් නිසාද යන්න) 	<p>මුද්දරය පිලිබඳ අමතර විස්තර</p> <p>මෙම මුද්දරයේ දැකිය හැකි සිතුවම නිර්මාණය කර ඇත්තේ ජෙෆරි බෙලින්ග් නම් දක්ෂ චිත්‍ර ශිල්පියෙකු විසිනි. ඒ, "ස්පිල්බර්ග් නගරයේ ශ්‍රී ලංකා ආගමනය" නම් තෙල් සිතුවම පදනම් කරගෙනය.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ● ඓතිහාසික පසුබිම කුමක්ද? මුද්දරය නිකුත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් පොදු ජන කතිකාවතක් පැවතුනිද? 	
	<ul style="list-style-type: none"> ● මුද්දරය මාලාවක එක් කොටසක් ද? 	<p>මෙම සිතුවම අදටත් කොළඹ පිහිටි ලන්දේසි බර්ගර් සංගමයේ ප්‍රදර්ශනයට තබා ඇත. ශ්‍රී ලංකාව පෘතුගීසීන්ගෙන් මුදා ගැනීමට විමලධර්මසූරිය රජු විසින් ආරාධනා කරන ලද ස්පිල්බර්ග් නම් ලන්දේසි අද්මිරාල්වරයෙකුගේ පැමිණීම මෙම (සම්පූර්ණ) සිතුවමේ දැකිය හැක.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ● එසේනම් එහි වටිනාකම කුමක්ද ? (අධික හෝ පහත් වටිනාකමක් සහ නිතර භාවිතා වනවාද එසේත් නැතිනම් ඉතා අඩුවෙන් භාවිතා වේද යන්න) 	
	<ul style="list-style-type: none"> ● මුද්දර මාලාවේ අනෙක් මුද්දර වල අන්තර්ගතය කුමක්ද? 	<p>ලන්දේසි බර්ගර් සංගමයේ 100 වන සංවත්සරය වෙනුවෙන් සමරා මුද්දරයකිනි නිකුත් කළේය.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ● මුද්දරයේ නිර්මාතෘ කවුරුන්ද? 	<p>2008 ඔක්තෝබර් 22 දින රු. 5.00 ක වටිනාකමක් ඇති මුද්දරයක් නිකුත්කිරීමෙන් ලන්දේසි බර්ගර් සංගමයේ ඉතිහාසය ද සිහිපත් කෙරිණ.</p>
		<p>මෙම ලන්දේසි බර්ගර් සංගමයේ මුද්දරය ස්පිල්බර්ග් නගරයේ සංචාරයේ මුද්දරයට සෘජුවම සම්බන්ධ වේ.</p>

		<p>අමතර කියවීම්:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ජර්නල් ඔෆ් ස්පිල්බන්: ලංකාවේ ප්‍රථම ලන්දේසි නියෝජිත, 1602 ● කර්තෘන්: ජොර්ජ් වැන් ස්පිල්බර්ගන්; කේ ඩී පරණවිතාන
3.3	මුද්දරයේ දක්වා ඇත්තේ කුමන ආකාරයේ සිතුවමක් ද?	
	<p>අ. පින්තූරය නිර්මාණය කර ඇත්තේ වෙනත් හොඳින් දන්නා පින්තූරයක ආකෘතියක් ආශ්‍රයෙනි.</p>	<p>ලන්දේසි බර්ගර් සංගමයේ පිහිටා ඇති ජෙෆරි බෙලින්ග්ගේ සිතුවමක අංග/විස්තර</p>
	<p>ආ. දැනට පවතින පින්තූරයක අංග/ විස්තර මෙම පින්තූරය මඟින් පෙන්වයි.</p>	

<p>4 පියවර</p>	<p>නිකුත්කළ අවස්ථාවේ පැවති ඉතිහාසගත, සංස්කෘතිමය සහ රාජ්‍ය අන්‍යන්‍ය ප්‍රතිපත්තින් හුවාදක්වන ලියවිල්ලක් ලෙසට සිසුන් විසින් මුද්දරය අර්ථකථනය කරයි.</p>	<p>මෙම පින්තූරය සම්පූර්ණ වශයෙන් මුද්දරය සඳහා භාවිතා කර නොමැති අතර, ඉන් කොටසක් පමණක් මුද්දරයේ පෙන්වා ඇත.</p> <p>එමනිසා, මුද්දරයේ සහ පින්තූරයේ පවතින අදහස් එකිනෙකට වෙනස් වේ.</p> <p>ඒ හා සමානව, ක්‍රිස්ටෝපර් කොලොම්බස් ගේ බටහිර ඉන්දීය මුහුදු සංචාරය මෙම ඉතිහාසගත අවස්ථාව පිළිබඳව අපට වැඩිදුර අදහසක් ලබාදේ</p> <p>ක්‍රිස්ටෝපර් කොලොම්බස් ගේ මුහුදු සංචාරය සිහිපත්කිරීමට ශ්‍රී ලංකාව විසින් මුද්දර 4ක් නිකුත්කර ඇත.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ● මුද්දරය නිකුත්කළ කාලය/අවධිය පිළිබඳව කුමන නිගමනයකට එළඹිය හැකි ද? උදා: දේශපාලන ක්‍රමෝපායන් සහ පණිවිඩ/ දේශපාලන, සමාජයීය සහ සංස්කෘතික අගයන් සහ වටිනාකම්/ සාමූහික අන්‍යන්‍යතාවයේ සංකල්ප / අලුතින් බිහිවූ සම්ප්‍රදායන්... 	
	<ul style="list-style-type: none"> ● පින්තූරයෙන් ප්‍රකාශිත අදහස්/අභිප්‍රායන් සහ පණිවිඩ සමකාලීන සමාජ යථාර්ථයන්ට සම්බන්ධ වන්නේ කෙසේද? 	
	<ul style="list-style-type: none"> ● මුද්දරය මගින් ප්‍රකාශ ලද අදහස්/අභිප්‍රායන් සහ පණිවිඩ, එකිනෙකට වෙනස් වූ දේශපාලන/සමාජ/සංස්කෘතික කණ්ඩායම් කොපමණ සංඛ්‍යාවක් මගින් අර්ථකථනය කර හෝ ඇගයීමට ලක් කර තිබේද? 	
	<ul style="list-style-type: none"> ● අද දින/ වර්ථමානයේ නිකුත් කරන මුද්දර වල මාතෘකාව පිළිබඳව සිතීම/ අදහසක් ප්‍රකාශ කිරීම සිදුකළ හැකි ද? ● එවැනි මුද්දර වර්ථමානයේ කුමනාකාරයේ ගැටළු වලට මුහුණ දීමට සිදුවේද? 	

3.4 ඉතිහාසය පිළිබඳව පාඩම් ඝෛෂ්ටික දෘෂ්ටි මූලාශ්‍ර ලෙස මුද්දර භාවිතය පිළිබඳව තවත් යෝජනා සහ නිර්මාණාත්මක අදහස්

සමස්ථයක් වශයෙන්:

- පාඩමක් ආරම්භයේදී (උනන්දුකිරීම, නැවත සිහිකිරීම/පුනරුච්චාරණය, ඉදිරි පාඩම සඳහා ප්‍රශ්න ඉදිරිපත් කිරීම), ප්‍රධාන කොටසේදී, (අන්තර්ගතය විශ්ලේෂණය කිරීම / ඓතිහාසික පසුබිම / වැඩිදුර අදහස් ප්‍රකාශ කිරීම) හෝ එහි අවසානයේදී (සාකච්ඡා, සංසන්දනය) මුද්දර භාවිතා කළ හැකිය;
- මාතෘකාවක් හඳුන්වාදීම, ඉතිහාසය පිළිබඳ සිතීම තවත් ගැඹුරින් සිදුකිරීම, ක්‍රමවේදාත්මක 'පුහුණුව' හෝ විභාග සහ ඇගයීම් වලදී නැවත කරුණු සිහිකිරීම සඳහා මුද්දර දෘෂ්ටි මූලාශ්‍රයක් ලෙස සාමාන්‍යයෙන් භාවිතා කළ හැකිය.

සංසන්දනාත්මක ප්‍රවේශය මුද්දර (යක්) නිරූපණය ↔ සැබෑ ඓතිහාසික සිදුවීම්

- මුද්දරයේ එම සිදුවීම නිරූපණය කර ඇත්තේ කෙසේද? කුමන අංග හුවා දක්වා ඇතිද? අතහැර දමා හෝ අඩු අවධානයක් යොමුකර ඇත්තේ කුමන අංග වෙතද?
- වඩාත් ගැඹුරු අවබෝධයක් ලබාගැනීම සඳහා මුද්දර භාවිතය (1): එකම ඓතිහාසික සිදුවීමක් පිළිබඳ විවිධ කාලයන්ට අයත් මුද්දර සංසන්දනය කිරීම.
- වඩාත් ගැඹුරු අවබෝධයක් ලබාගැනීම සඳහා මුද්දර භාවිතය (2) සිසුන්ගේ වර්තමාන තත්වය, සහ වත්මන් "ඓතිහාසික සංස්කෘතිය" පිළිබඳ සිසුන්තුළ පවතින දෘෂ්ටිකෝණයන් විඳහා දක්වන අයුරින් යම් ඉතිහාසගත සිදුවීමක් වෙනුවෙන් නව අදහස් වැඩි දියුණු කිරීම.

"ඉතිහාස සංස්කෘතිය"/"අනුස්මරණය සංස්කෘතිය" පිළිබඳ පාඩම් සඳහා මුද්දර භාවිතා කිරීම

- ඔබගේ ඉතිහාස සංස්කෘතියේ පවතින වත්මන් අනුස්මරණයන් පිළිබඳව සිසුන් දැනුවත් කරන්න → ඉතිහාසයේ මෙම දිනය සැමරීම වෙනුවෙන් මුද්දරයක් නිර්මාණය කරන ලෙසට ඔවුන්ට පවසන්න
- ඉතිහාස සංස්කෘතියේ සිදුවූ වෙනස්වීම්, අඛණ්ඩතාව පිළිබඳව සිසුන් දැනුවත් කරන්න. එමඟින්, මුද්දරවල දැක්වෙන නිරූපණයන්ගේ වෙනස්වීම්, අඛණ්ඩතාව පිළිබඳවද පවසන්න.
- අද්‍යතන සිදුවීම්/ අවස්ථා සහ ඒවායෙන් අනාගත ඉතිහාස සංස්කෘතිය කෙරෙහි ඇතිවියහැකි අදාළත්වය පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමට සිසුන් දිරිමත් කර එම සිදුවීම්/අවස්ථා නිරූපණය වන ලෙසට මුද්දරයක්/ මුද්දර පෙළක් නිර්මාණය කරන ලෙසට පැවසීම. (උදා: දේශගුණ විපර්යාස, කොවිඩ් වසංගතය)

“ජාතික” නව/ අලුතෙන් සෑදූ සම්ප්‍රදායන්” / “අනන්‍යතා ප්‍රතිපත්ති” පිළිබඳ පාඩම් වෙනුවෙන් මුද්දර භාවිතා කිරීම

- කුමන පුද්ගලයා/ සලකුණ මඟින් ජාතික ඉතිහාසය විශේෂයෙන් නිරූපණය වන්නේදැයි තීරණය කරන ලෙස සිසුන්ට පැවසීම සහ ඉන් අනතුරුව මුද්දර මත ඇති අතීත/ වත්මන් නිරූපණයන් සංසන්දනය කිරීම.
- සමහර පුද්ගලයන්/ සලකුණු භාවිතා කිරීමටත්, සමහර සලකුණු/ පුද්ගලයන් භාවිතා නොකිරීමටත් බලපෑ හේතු/ කාර්යය සාකච්චා කරන්න

එකම ඓතිහාසික මාතෘකාවක් මත පාරකාලික (diachronic) මුද්දර මාලාවක් භාවිතා කිරීම

- දේශපාලන නායකයන්, ජාතික සංකේත, තාක්ෂණික ප්‍රගතිය පිළිබඳ අදහස්, ජාතික අභිමානය විදහා දක්වන වස්තූන්, අනුස්මරණ වැනි ඉතිහාස සංස්කෘතියේ අඛණ්ඩතාව සහ වෙනස්වීම් ගවේෂණය කිරීමට එකම මාතෘකාවක් මත නිකුත්කර ඇති මුද්දර පරිහරණය කිරීම

මුද්දර කිහිපයක් භාවිතා කිරීම (කුඩාම වටිනාකමේ සිට ඉහළම වටිනාකම දක්වා)

- (ජාතික) ඓතිහාසික ආබ්‍යානයක ‘වැදගත්’ සහ ‘අඩු වැදගත්කමින් යුත්’ ලෙස නම්කර ඇති ඓතිහාසික තීරණයන් පිළිබඳව සිසුන් දැනුවත් කිරීම.
- ප්‍රසිද්ධ (ජාතික) චරිත/ පුද්ගලයන්, තාක්ෂණික ජයග්‍රහණ, ජාතික සංකේත හෝ කීර්තිමත් සම්ප්‍රදායන් පිළිබඳ මුද්දර කට්ටල භාවිතා කිරීම (කාර්යය: මුද්දරවල වටිනාකම ආරෝපණය කිරීම සහ තෝරාගැනීම ගවේෂණය කිරීම)
- පන්තිකාමරයේ සිදුකරන සාකච්චා සඳහා ක්‍රියාකාරකම්/ ප්‍රශ්න වෙනුවෙන් අදහස්: → සිසුන්ට අනුව කුමක් හෝ කවර පුද්ගලයෙක් මුද්දර මාලාවේ දක්නට නොලැබේද?

→ වත්මන් දෘෂ්ටිකෝණයට අනුව ඔවුන් වෙනස්වූ සාරධර්ම/ අගයන් ආරෝපණය කරන්නේ කෙසේද?
 → මුද්දර 6ක් සහිත කට්ටලයක් සඳහා ඔවුන් වර්තමානයේ තෝරා ගන්නේ කුමන දේශපාලනමය පුද්ගලයින් හෝ තාක්ෂණික ජයග්‍රහණද?

විවිධ දෘෂ්ටිකෝණයන් සාකච්චා කිරීම ස්භා මුද්දර භාවිතා කිරීම

- වෙනස් වූ සමාජීය කණ්ඩායම් කිහිපයක්, යම් තෝරාගත් ඓතිහාසික කාලසීමාවක් දෙස කුමන කෝණයෙන් බලා ඇතිදැයි යන්න සාකච්චා කිරීමට එම කාලසීමාවට අයත් මුද්දර භාවිතා කිරීම (උදා., සියල්ල එක් ජනවර්ගයකට අදාළද එසේත් නැතිනම් සියලුම කණ්ඩායම් සමාන ලෙස නිරූපණය වේද?)

- ඉතිහාසය විෂයමාලාවේ මාතෘකාවකට අදාළ සැමරුම් දිනයක් විය හැකිය.
- විවිධ ද්‍රව්‍ය/ මූලාශ්‍ර කිහිපයකින් එක් අදහසක් තෝරාගන්නා ලෙස සිසුන්ට පැවසිය හැකි අතර ඉන්පසුව ඔවුන්ගේ මුද්දරය නිර්මාණක කල හැකිය. (සැබෑ මුද්දරයකට වඩා මෙය ප්‍රමාණයෙන් විශාල විය හැකිය.)
- ඉන්පසුව, එම අදහස/ නිරූපණය තෝරාගැනීමට මුල්වූ හේතූන් සහ අදහස් ඉදිරිපත්කරන ලෙස පැවසීම.
- සියලුම මුද්දර සංසන්දනය කර ඒ පිළිබඳව සාකච්චා කිරීම (පසුව වත්මන් මුද්දර හා සැසඳිය හැකිය)

3.5 විෂයමාලාවේ අවස්ථාවක් කිහිපයකදී භාවිතා කල හැකි මුද්දර කිහිපයක් තලනා උදාහරණ

කතා: එ සමන්ත නිරෝෂණ පීරිස්

ශේණි 6, 7, 8, 9, 10 සහ 11 සඳහා පොදු ඉතිහාස පාඩම් වන්නේ:

1. ශ්‍රී ලංකාවේ ලන්දේසි යුගය
2. බ්‍රිතාන්‍යයන් සිය බලය පිහිටුවීම
3. ශ්‍රී ලංකාවේ ආගමික හා ජාතික පුනර්ජීවනය
4. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ජාතික නිදහස් ව්‍යාපාරය
5. බ්‍රිතාන්‍ය පාලනය යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ පරිවර්තනය
6. නිදහසින් පසු ශ්‍රී ලංකාව

ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන පසුබිම්/ වටාපිටාව වෙනුවෙන් මුද්දර කියවීම හා අදාළ වැඩිදුර විස්තර සඳහා kiyawanamuddara.lk වෙබ් අඩවිය හා පිවිසෙන්න.

කියවන
මුද්දර

ශ්‍රී ලංකාවේ ලන්දේසි යුගය

උදා: ශ්‍රී ලංකාව සහ නෙදර්ලන්තය අතර වසර 400ක සම්බන්ධතාවය

රු. 16.50 මුද්දරයක් නිකුත්කරමින්, ශ්‍රී ලංකාව (සිලෝන්) සහ නෙදර්ලන්තය අතර වසර 400ක සම්බන්ධතාවය 2002 වසරේ නොවැම්බර් 20වන දින සමරන ලදී. විලියම් ජේම්ස් ජෙෆ්රි බෙලින්ග් ගේ "ස්පිල්බර්ගන්ගේ ශ්‍රී ලංකා ආගමනය" නමින් යුත් 1944 වසරේ අදින ලද තෙල් සිතුවම විදහා දැක්වෙන ලෙස මුද්දරය නිර්මාණය කර ඇත.

1. බ්‍රිතාන්‍යයන් සිය බලය පිහිටුවීම

උදා: උඩරට ඔටුන්න, සිංහාසනය සහ පාපුටුව

ආහරණ/ පලඳනාවන් සහ සැරසිලි නුවර රාජධානියේ අවසාන රජුගේ රාජභාණ්ඩ regalia වලට ඇතුළත් වේ. සම්පූර්ණ රාජභාණ්ඩ regalia ඔටුන්න, සිංහාසනය, පාපුටුව Footstool සහ නුවර රාජධානියේ රජවරුන් විසින් වසර 122ක් භාවිතා කරන ලද කඩුවෙන් සමන්විත වේ. ඔටුන්නෙහි අට-කොන් කිරිට (diadems) ඇති අතර එය මුදුනෙහි රාජකීය මල්ගස පිහිටා ඇත. අට කොනෙහි නිල් සහ රෝස පැහැති පිහාටු වකමපැ ඇති අතර දියමන්ති, මරකත, රුබී මැණික් හා මුතු වලින් අලංකාර කර ඇත. වසර 1815 දී රාජධානිය අවසන් වනතුරු, උඩරට රජවරු 1693 සිට සිංහාසනයත්, 1737 සිට ඔටුන්නත් භාවිතා කළහ. ලන්දේසි ආණ්ඩුකාර තෝමස් වැන් ඊගේ නියෝග මත සිංහාසනය සහ පා පුටුව පිරිනමන ලදී.

වසර 1933 දී, චිත්‍ර ප්‍රදර්ශනයක් ආරම්භ කරමින් බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුකාර සර් එඩ්වඩ් ස්ටබ්ස් සිය කතාවේදී රාජාසනය පිළිබඳව අදහස් දැක්වීය. වසර 1934 සැප්තැම්බර් මාසයේදී පස්වන ජෝර්ජ් රජුගේ පුත් ගලොස්ටර් හි Gloucester ආදිපාදවරයා ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි අතර ඔහු විසින් නුවර/ උඩරට රජුගේ රාජාසනය ඇතුළු රාජභාණ්ඩ නැවත ලංකාවට ගෙන එන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ ආගමික හා ජාතික පුනර්ජීවනය

උදා: සිද්දි ලෙනබෙ, අනගාරික ධර්මපාල, ආරුමුග නාවලර් සහ හෙන්රි ස්ටීල් ඕල්කට්

මුහම්මඩ් කාසිම් සිද්දි ලෙනබෙ (1838 ජූනි 11 - 1898 පෙබරවාරි 5) යනු ලංකාවේ/ සිලෝනීස් නීතිඥයෙකු, අධ්‍යාපනඥයෙකු, ශාස්ත්‍රඥයෙකු, දාර්ශනිකයෙකු, අනාගතය දකින්නෙකු සහ සබ්එසදබ, ලේඛකයෙකු, ප්‍රකාශකයෙකු, සමාජ ප්‍රතිසංස්කරණවාදියෙකු, පෙරකඳොරුවරයෙකු, දුර දක්නා නුවණැත්තෙකු මෙන්ම මුස්ලිම් ප්‍රජා නායකයෙකුද වේ. ලෙනබෙ යනු ලංකාවේ/ සිලෝන් හි මුස්ලිම් අධ්‍යාපනයේ පියා වන අතර ඔහු ක්‍රියාශීලී සමාජ සේවකයෙක් මෙන්ම මුස්ලිම් ප්‍රජාව සංස්කෘතික වශයෙන් නගා සිටුවීම සඳහා තමා සතු සියල්ල කැප කළ අයෙකි. ලංකාවේ ශේෂ්ඨතම පුත්‍රයෙකු ලෙසින් රට වෙනුවෙන් සිදුකළ සේවය සහ ලෙනබෙගේ ආදර්ශමත් ජීවිතය හේතුවෙන් මධ්‍යම රජය විසින් ඔහු ජාතික විරවරයෙක් වශයෙන් නම් කර ඇත.

අනගාරික ධර්මපාල (1864 සැප්තැම්බර් 17 - 1933 අප්‍රේල් 29) යනු ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධ ආගමික භක්තිය නගාසිටුවන්නෙකු මෙන්ම ලේඛකයෙක් ද විය. ඔහු ලෝකයේ ප්‍රථම බෞද්ධ ධර්මදූතයා වූ අතර, අවිහිංසාවාදී සිංහල බෞද්ධ ජාතිකවාදයේ ආරම්භක දායකයෙකු මෙන්ම බ්‍රිතාන්‍ය පාලනයට එරෙහි ශ්‍රී ලාංකික නිදහස් ව්‍යාපාරයේ ප්‍රධාන චරිතයක් ද විය.

ආරුමුග නාවලර් (1822 දෙසැම්බර් 18 - 1879 දෙසැම්බර් 5) යනු ශ්‍රී ලාංකීය දමිළ භාෂා විශාරදයෙක්, වාද විශ්ලේෂකයෙක් සහ ආගමික ප්‍රතිසංස්කරණවාදියෙකි. ශ්‍රී ලංකාවේ සහ ඉන්දියාවේ ස්වදේශික හින්දු දෙමළ සම්ප්‍රදායන් නගාසිටුවීම කෙරෙහි ඔහු මහත් ලෙස කැපවිය.

කර්නල් හෙන්රි ස්ටීල් ඕල්කට් (1832 අගෝස්තු 2 - 1907 පෙබරවාරි 17) යනු ඇමරිකා ජාතික හමුදාව නිලධාරියෙක්, මාධ්‍යවේදියෙක්, නීතිඥයෙක් සහ ශ්‍රීමේසන්වරයෙක් වන අතර බුද්ධාගම පිලිබඳ අධ්‍යයනයේ පුනරුදයක් ඇති කිරීමට ඉවහල්වූ පරමවිඥානාර්ථ සංගමයේ සම-නිර්මාතෘ සහ පළමු සභාපතිවරයාද වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ බුද්ධාගම නැවත නගාසිටුවීමේ ප්‍රධාන කාර්යයක් ඉටුකළ අයෙකු වූ ඕල්කට්, මෙම උත්සාහයන් නිසාම ශ්‍රී ලංකාව තුළ අදටත් ගෞරවයට පාත්‍ර වේ.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ජාතික නිදහස් ව්‍යාපාරය

උදා: යටත් විජිත සමයට පෙර සිලෝන් හි පෞරාණික ධර්ම උඩරට/ නුවර රාජධානියේ රජු වූ ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජු 1798 සිට 1815 දක්වා භාවිතා කළ පැරණි සිංහල රාජකීය ධර්ම ලන්ඩන්හි වෙල්සි රෝහලේ දී සොයාගන්නා ලදී.

බ්‍රිතාන්‍ය පාලනය යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ පරිවර්තනය

උදා: ජේම්ස් වෙලර් (1835 මාර්තු 29 - 1892 මයි 2) යනු බ්‍රිතාන්‍ය අධිරාජ්‍ය සමයේ සිලෝන්/ ශ්‍රී ලංකාවට නේ පැළෑටිය හඳුන්වාදුන් ස්කොට්ලන්ත ජාතික නේ වගාකරුවකි. ඔහු බ්‍රිතාන්‍ය අධිරාජ්‍ය සමයේ සිලෝන්/ ශ්‍රී ලංකාවට 1852දී පැමිණි අතර දෙල්තොට පිහිටි ලුල්කඳුර වතුයායේ පදිංචි විය.

මහවැලි සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

මහවැලි ගඟ නුවර පොල්ගොල්ලේදී හැරවීමේ ව්‍යාපෘතිය. වසර 1976 දී නිමකළ පළමු ව්‍යාපෘතිය වන පොල්ගොල්ල හැරවුම් සංකීර්ණය? කැපවකැං, වියළි කලාපයට මහවැලි ගඟේ ජලය හැරවීම සඳහා පොල්ගොල්ලේදී මහවැලි ගඟ හරහා ඉදිකරන ලද හැරවුම් වේල්ලකින් සමන්විත වේ.

4.

ඉතිහාස පන්තිකාමරයේදී
වේතිහාසික මූලාශ්‍රයක් සහ
ප්‍රේරකයක් ලෙස ගීත
භාවිතා කිරීම

කතෘ: හිරන්යදා දේවසිරි

4.1 හැඳින්වීම

ගීතයක් යනු සංගීතාත්මක පද පේළි කිහිපයකි (Gilbert 2005). එය සංගීතය සපයන ලද වචන කිහිපයකි. සින්දුවක් ගායනා කරයි. නමුත් සංගීතාත්මක පද පේළි පවතින්නේ සින්දුවලට පමණක් නොවේ. සංගීතාත්මක පද පේළියක් යනු තනුවක් සාදා ඇති සහ ලියා ඇති සංගීත කොටසක් විය හැකිය. එය, කිසිදා නොලියූ එනමුත් ක්‍රියාකාරකමක් ලෙස සිදුකර ඇති ගීතයක් හෝ සංගීතයක් විය හැකිය.

සංගීතය, තනුව, පදමාලාව සහ තාක්ෂණය වැනි අංග රාශියකින් ගීතයක් සමන්විත වේ. ඒවා මනුෂ්‍යයන් විසින් ගන්නා ලද තීරණ වල ප්‍රතිඵලයන් වේ. විවිධ හේතූන් වෙනුවෙන් ගීත ගායනා කරනු ලැබේ. සමහර ගීත ලියා, නිෂ්පාදනය කර බෙදාහරිනු ලබන්නේ රාජ්‍ය බලය ඇති අය විසිනි. සමහර ගීත එම අවස්ථාවේදී නිර්මාණය කරනු ලැබේ. ඒවා එම අවකාශ සහ කාලීන සමාජ සන්දර්භයන් හි නිපැයුම් වන අතර එම කාලයේ ජනතාව සිදුකළ දෑ, බලයේ සිටියේ කවුරුද යන්න, තිබුණු ආර්ථික තත්වයන් සහ පැවති තාක්ෂණය වැනි කරුණු මත පදනම් වී ඇත. එය එසේ නම්, ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයක් ලෙස ගීතයක් දෙස බැලීමෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක් ද?

ඉතිහාස පන්තිකාමරයේදී ගීත විවිධාකාරයෙන් භාවිතා කළ හැකිය. ඓතිහාසික සිදුවීම් හෝ සංසිද්ධියක් පිළිබිඹු කිරීමට, නව මාතෘකාවක් සඳහා සිසුන් පෙළඹවීමට ප්‍රේරකයක් ලෙස, තෝරාගත් මාතෘකාවක් පිළිබඳ වැඩිදුර විමසීමට ආරාධනා කිරීමට, තෝරාගත් මාතෘකාවක් පිළිබඳ වැඩිදුර විමසීමට ආරාධනා කිරීමට හෝ යම් ඓතිහාසික සිදුවීමක් පිළිබඳව විමසීමට මූලාශ්‍රයක් ලෙස, එනම් විෂය නිර්දේශයේ ඇති ඓතිහාසික සිදුවීම් පිළිබඳව විමසීමට, ගීත භාවිතා කළ හැකිය.

4.2 ගීත භාවිතා කලයුත්තේ ඇයි?

ගීතයක් යනු අපගේ ශ්‍රවණය ඉන්ද්‍රියයන් වෙත ආකර්ෂණය වන සහ පන්තිකාමර ක්‍රියාකාරකම් වල පවතින සම්ප්‍රදායික ඒකාකාරීත්වය බිඳ හෙලන මාධ්‍යයක් වේ. මෙය පන්තිකාමරයේදී සාමූහිකව ගායනා කළ හැකිය. ගීත, සිසුන්ගේ මතක ශක්තිය වර්ධනය කරවයි. ගීතය සහ ක්‍රියාකාරකම මතකයට නංවාගැනීමෙන්, ගීතය මගින් කතාබහ කල ඉතිහාසගත අවස්ථාව සහ එයට අදාළව සාකච්චා කළ කරුණු වඩාත් හොඳින් මතකයට නංවාගැනීමට හැකිවනු ඇත.

ගීතය නිර්මාණය වූ කාල වකවානුව, භාවිතා කළ තාක්ෂණයන්, ගීතය ගායනා කළේ කුමන දේවල් සම්බන්ධයෙන් ද යන්න සහ එම ගීත ගායනා කළේ ඇයි ද යන විස්තර ගීතයකට අදාළ වේ. ගීතය අයත්වූ ආර්ථික සන්දර්භය, දේශපාලන වාතාවරණය, තාක්ෂණය, පද රචනය සහ සංගීත ප්‍රභේදය සහ එම ප්‍රභේදවල ඉතිහාසය පිළිබඳව අදහසක් ලබාගැනීම සඳහා එවැනි සංගීතමය පද මාලාවක් විශ්ලේෂණය කළ හැකිය. ගීත සහ අනෙකුත් සංගීත පද මාලා වෙනුවෙන් පවතින සාහිත්‍ය විශ්ලේෂණ හෝ රූපවාහිනී හෝ ශ්‍රවණ විදුලි වැඩසටහන් අතරතුර ගීත පිළිබඳ එවැනි සවිස්තරාත්මක විමසීම් සිදුකිරීම් ඔබ අත්දැක ඇත.

ගීත යනු හුවමාරු කරන ලද පදමාලාවන් වේ. ප්‍රේක්ෂකයන් වෙනුවෙන් එය ගායනා කරන හෝ සාමූහිකව ගායනා කරන ලෙසට අර්ථදැක්විය හැකිය. නිර්මාණාත්මක ප්‍රකාශන යනු නිර්මාණාත්මක තෝරාගැනීම්, බල ගතිකත්ව සහ තාක්ෂණික සහ තාක්ෂණික සාධකවල ප්‍රතිඵල වේ. එලෙසම, වෙනත් ඕනෑම මාධ්‍යයක් මෙන්, ගීත ද තොරතුරු තෝරාගැනීම, හැඩගස්වාගැනීම සහ සීමාකිරීමක් සිදුකරයි. මෙය ඕනෑම ඉතිහාසගත මූලාශ්‍රයකට අදාළ වේ. ඉතිහාස පන්තිකාමරය තුළ මෙම ගීත සමග ක්‍රියාකාරකම් කිරීමෙන්, කුමන කතාවන්/ සිදුවීම් මෙම ගීත වලට ඇතුළත් වේද සහ ඇතුළත් නොවේද යන්න සිසුන්ට විමසීම් කළ හැකිය. ගීත, ඉතිහාසය දෙස බැලීමට අපට ඉඩ ලබා දෙන්නේ සිදුවී අවසාන වූ දෙයක් ලෙසට නොව, විශේෂිත ආබාහනයක් (උදා: ඇතැම් ගීත සම්ප්‍රේෂණය වන/ කරවන ආකාරය දෙස බැලීමෙන්) පවත්වාගනිමින් සිදුවන දෙයක් ලෙසට ය.

4.3 ගීත, මූලාශ්‍රයක් ලෙස හුදු වූ විටත් ඇයි ද සහ ඒවායේ විශේෂත්වය කුමක් ද?

පෙළපොතෙහි සඳහන් වඩාත් සම්ප්‍රදායික මූලාශ්‍ර මෙන් නොව පටිගතකරන ලද සංගීතය නොමිලේ සහ පහසුවෙන් ප්‍රවේශ වියහැකි ලෙස බහුලව පවතී. ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයක් ලෙස පටිගතකරන ලද සංගීතය හෝ ජනගී භාවිතා කිරීම මගින් ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයක් සමග කටයුතු කිරීමේ ප්‍රත්‍යක්ෂ අත්දැකීමක් ලබාගැනීමට සිසුන්ට හැකියාව ලැබේ. නිෂ්පාදන සහ බෙදාහැරීමේ ක්‍රියාවලියේ ඇති විවිධ පැතිකඩයන් පිළිබඳව ගවේෂණය කිරීමටද පටිගතකරන ලද සංගීතය මගින් ඉඩ සැලසේ. එමෙන්ම, පටිගත කරනලද හෝ නොකරනලද ජනගී මගින් ජන ව්‍යවහාරයන් ගවේෂණය කිරීමටද ඉඩ සැලසේ. එබැවින්, ජන දෘෂ්ටිකෝණයකින් බලන කල මේවා, ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයක් ලෙසට භාවිතා කළ හැකිය.

මිනිසුන් සමහර අවස්ථාවන් මතකයට නගාගන්නේ කෙසේද යන්න සහ අවස්ථාවන් මතකයට නැංවීමට ආරාධනා කරන්නේ කෙසේද යන්න වටහාගැනීම සඳහා සංගීතය අනුස්මරණය පද පෙළක් ලෙසට භාවිතා කළ හැකිය. යම් ගීතයක් වෙනුවෙන් සපයා ඇති සංගීතය එහි පද මාලාවේ ඇති විත්තවේගාත්මක ස්වරූපයන් හුවාදක්වයි. සංගීත තනු, නාද, ස්වරශ්‍රාව සහ ගී පද සහිත එවැනි මූලිකාංග වෙනත් මූලාශ්‍රවල හැඟීම් ඉටු කරන කාර්යභාරය තේරුම් ගැනීමට සිසුන්ට උපකාර කරයි. සංගීතය යනු නිර්මාණාත්මක අදහස් ප්‍රකාශකිරීමක් වන අතර ගීතයන් හැඟීම් වලින් අනුන වේ.

ගීතයක්, විෂය වස්තුවක් ලෙසද විමර්ශනය කළ හැකිය. යම් ඓතිහාසික සිදුවීමක් හෝ ආධ්‍යානයක් වටා නිර්මාණය වූ ගීත රාශියක් ඇත. මෙවැනි ගීත සංසන්දනය සහ විසංසන්දනය කරමින් තරඟකාරී හෝ විකල්ප ආධ්‍යාන හා අදාළව ක්‍රියාකළ හැකිය. ශ්‍රී ලාංකික සන්දර්භයට අදාළ උදාහරණයක් වශයෙන් "පිට දීප දේශ"/"ලෝකෙන් උතුම් රට" (?) එමගිව. "ලෝකෙන් උතුම් රට ලංකාවයි".

ජනගී සහ පද්‍ය කාව්‍යයන් යනු වාචික ඉතිහාසයේ කොටසක් වන අතර මෙහිදී ප්‍රකාශ කිරීම හෝ ගායනා කිරීම මගින් අතීතය පිළිබඳ කතාවන්/ සංසිද්ධීන් මතකයේ රඳවාගෙන ඉදිරියට රැගෙන එයි. මෙය, සිසුන්ට වාචික ඉතිහාසය පිළිබඳව හඳුන්වාදීමට අනගි අවස්ථාවක් වනු ඇත. අතීත ශබ්දදර්ශනය/ පරිසරයකින් පැන නගින ශබ්දයක් හෝ ශබ්ද සංයෝජනයක් ප්‍රතිනිර්මාණය කරමින්, සංගීතයේ බලය අපට යම් ආකාරයකින් කාලය හරහා ගමන් කිරීමට ඉඩ හසර ලබාදේ.

ගීත, ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර වර්ග දෙකකට බෙදා වෙන්කළ හැකිය: වාර්තා සහ සමකාලීන කරුණු . සමහර ගීත ඓතිහාසික සිදුවීම් පටිගතකිරීමට/ වාර්තා කිරීමට උත්සහ කරයි. සමහර ගීත ඵලෙස ඓතිහාසික සිදුවීම් පටිගතකිරීමට/ වාර්තා කිරීමට උත්සහ නොකරන අතර ඒවා සමකාලීන වේ. මෙම ගීත ඒවා නිකුත්කළ කාලයට අයත් මූලාශ්‍ර ලෙස මෙන්ම නිරූපිත කාලය සඳහා නිරූපණයන් ලෙස ද සැලකේ. නිකුත්කළ කාලයට අදාළ ඓතිහාසික සිදුවීම් වල වැදගත්කම සොයාබලමින්, ඓතිහාසික සිදුවීම් හා සම්බන්ධ ගීත පරිශීලනය කිරීමට සිසුන්ට හැකිය.

සිසුන්ගේ සංස්කෘතීන් හා අදාළ සංගීතයට ඔවුන් වඩාත් ප්‍රියතාවයක් දක්වමින් ඒවා පරිශීලනය කරන බව පැවසේ. කෙසේ වෙතත්, ගීතය පිළිබඳ පූර්ව නිගමනව මත විමර්ශනයන් වෙනස්විය නොහැකි බැවින්, අදාළ ගීතය සමඟ පවතින විවේචනාත්මක දුරස්ථතාවය පුළුල් නියැලීමක් සඳහා මඟ පෑදිය හැකිය.

4.4 විය ත්‍රිකාමරයේදී භාවිතාකළ හැකි ආකාර: තේ තැන් දින දින සහ මත්ගෝ තෝතාගේ තේ තෝර්පය

මෙම මාර්ගෝපදේශයෙහි සඳහන් ගීත යුටියුබ් ශදමඔමඉෆ වෙබ් අඩවියේ හෝ වෙනත් ජනප්‍රිය සංගීත බෙදාහැරීමේ ජාල වල සොයා ගත හැකි බව කරුණාවෙන් සලකන්න.

දෙපසම පටිගතකිරීම සහිත ඩිජිටල් තැටිය 1940දී හඳුන්වාදෙනු ලැබිණ. මෙය තේ සංවර්ධන බන්දලයට සමගාමීව සිදුවූ අතර එය ඉන්දියාවේ තේ පරිභෝජනය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට දියත්කළ "තේ වැන" සමාන ප්‍රවර්ධන වැඩසටහනක් ජ්වේසටබ විය. මෙම ගීතය ආහාර පුරුදු, තේ සාදන ආකාරය සහ පළමු ලෝක යුද්ධයෙන් පසුව සහ මහා අවපාතයෙන් පසුව උපමහාද්වීපයේ තේ පානය කිරීම ප්‍රවර්ධනය ගැන කතා කරයි.

The Pan Dina Dina and Mango Nonage The Koppaya (Mango Nona's Cup of tea)

නේ පැන් දින දින වැඩි වැඩියෙන් තීමෙන් සිරුරට සැප වැඩිවේ...//
Drinking more tea day by day will increase the pleasure of the body.

උණු වී පැසෙනා ජලයෙහිලා පිරිසිදු නේ කොළ වත්කරලා...//
Pour pure tea leaves into the boiling hot water.

සීනි ද කිරි මුසු කර නිසි සේ සාදාගෙන පදමට රස සේ
Mix sugar and milk to it properly and prepare it tastefully.

වැඩි සැපයට නේ වැඩි වැඩියෙන් බොමු සැම සිරි පතළ දනෝ ...//
As people who spread prosperity, let's drink more tea for more well-being.

සුවඳැති මදුරස මනපිනනා
It's a fragrant sweet beverage, which thrills the mind.

දෙව් බොජුනකි කුස ගිනි නිවනා...//
It's a divine meal that satiates hunger.

කායික ශක්තිය තරකරනා
It improves the body strength.

ගතෙහි විඩා දුරලන ලෙසිනා වැඩි සැපයට නේ වැඩි වැඩියෙන් බොමු දනමන පිනවන නේ...//
To relieve the fatigue of the body, let's drink more tea that pleases the people's minds for more wellbeing.

ක්‍රියාකාරකම 1: සාකච්ඡා ලෙස ගීත භාවිතා කිරීම

- o ගීතය වාදනය කරන්න. ගීතය කොටස් වලට බෙදා තේරුම වටහා ගැනීම.
ඔබට ඇසෙන්නේ කුමක් ද? ඔබට ඇසුණු දේවල්වල ලැයිස්තුවක් සාදන්න? ගීතය පිළිබඳ සිසුන්ට හැඟුණු දේ පිළිබඳ මූලික ප්‍රතිචාරයක් ලියන ලෙස ඔවුන්ට පවසන්න.
- 1. පන්තිය කණ්ඩායම් වලට වෙන්කර ඔවුන්ට මූලාශ්‍ර A සහ 'W' ප්‍රශ්නයක් ලබාදෙන්න' .
 - o **Who** – කවුරුන්ද - මූලාශ්‍රය නිර්මාණය කළේ කවුරුන්ද? - ඔවුනට යම් මතයක් හෝ පක්ෂග්‍රාහී බවක් තිබුණද? මූලාශ්‍රය කතා කරන්නේ කා පිළිබඳව ද?
 - o **What** – කුමක්ද - මූලාශ්‍රය මඟින් ලබාදෙන්නේ කුමන ආකාරයේ විස්තරයක් ද? එය සම්පූර්ණ කතාවද? එය නිවැරදි ද? ගීතය ඉස්මතු නොකරන යම් සිදුවීමකට අදාළ දේවල් මොනවාද ? ගීතය නිසා ඔබට කුමන ආකාරයේ හැඟීමක් ඇතිවුනිද?
 - o **Why** – ඇයි-මූලාශ්‍රය නිර්මාණය කළේ ඇයි? එය නිර්මාණය කළේ යම් මතයක් දරන පුද්ගල කණ්ඩායමක් නම්මා ගැනීමට ද?
 - o **When** – කවදාද - එය නිර්මාණය කළේ එම අවස්ථාවේදී ද? නැතිනම් වසර ගණනාවකට පසු ද? අදාළ පුද්ගලයා එම අවස්ථාවේ සිටියේද?
 - o **Where** – කොතැනදී ද? -මූලාශ්‍රය නිර්මාණය කළේ කොතැනදී ද? ඔවුන්ට යන මතයක් තිබුනේද?
 - o **How** – කෙසේද? - මූලාශ්‍රය නිර්මාණය කළේ කෙසේද? කුමන තාක්ෂණයක් භාවිතා කළේද?

2. ගීතය පන්ති කාමරයේදී සාකච්චා කරන්න (ඩබ්ලිව් 6/ the 6 Ws). ගීතයේ අන්තර්ගතය පිළිබඳව සොයාගත් දෑ අතර සංසන්දනයක් / වෙන්කොට සැලකීමක් සිදුකරන්න (හරිත ගැටළු : ගීතය කුමක් පිළිබඳව ද? ගීතය කුමන විස්තර සපයයිද? ගීතය කුමන කාලයකට අයත්ද?)

- o ගීතය පිළිබඳව සොයාගත් දෑ (සහ අනෙකුත් සියළු ගැටළු)
 - o විෂය නිර්දේශයේ ඇති ඓතිහාසික සන්දර්භය පිළිබඳ සොයාගැනීම්
 - o අනෙකුත් මූලාශ්‍ර වල ඇති සොයාගැනීම්
- o අවසානය/ නිගමනය (ගුරුවරයා සහ/හෝ සිසුන්):
- o 1929 දී ඇතිවූ ගෝලීය මහා ආර්ථික අවපාතය පසු ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ මෙම ක්‍රියාකාරකමෙන් අප ඉගෙන ගත්තේ කුමක්ද?
 - o ගීත වල බලය පිළිබඳව අප ඉගෙන ගත්තේ කුමක්ද?
 - o මූලාශ්‍ර පිළිබඳව අප ඉගෙන ගත්තේ කුමක්ද?

ක්‍රියාකාරකම 2: වාචික ඉතිහාසය

1. ගීතය වාදනය කරන්න
2. නිවසට ගොස් මෙම ගීතයේ මතකය පිළිබඳව වැඩිහිටියෙකු සමඟ කතා බහ කරන්නයි සිසුවන්ට පවසන්න. සාකච්ඡා ප්‍රශ්න 5ක් ලබාදෙන්න

- ඔබට මෙම ගීතය මතකද? එසේ නම් ඔබට මතක කුමන කොටස් ද? / ගීතය පිළිබඳ ඔබගේ මතකයන් මොනවාද?
- ගීතයේ අන්තර්ගතය පිළිබඳව ඔබට මතක මොනවාද?
- ගීතයෙන් පවසන දේ පිළිබඳව ඔබගේ අදහස කුමක්ද?
- මෙම ගීතය නිසා ඔබට මතක් වන වෙනත් ගීත තිබේද?

සිසුන්ටද, යු ටියුබ් හි කමෙන්ට් සෙක්ෂන් වැනි තැන් විශේෂඥ නොවන අදහස් ලබාගැනීම සඳහා භාවිතා කල හැකිය. වෙනත් විස්තර සඳහා අන්තර්ජාලයද භාවිතා කලහැකිය. මිළඟට නම්කර ඇති පාඩම් වාරයේදී ඔවුන්ගේ සොයාගැනීම් ඉදිරිපත්කරන ලෙසට සිසුන්ට පැවසිය හැකිය.

3. යමක් සත්‍යද සෙවීම සිසුන් හා එකමුතුව කරන්න.

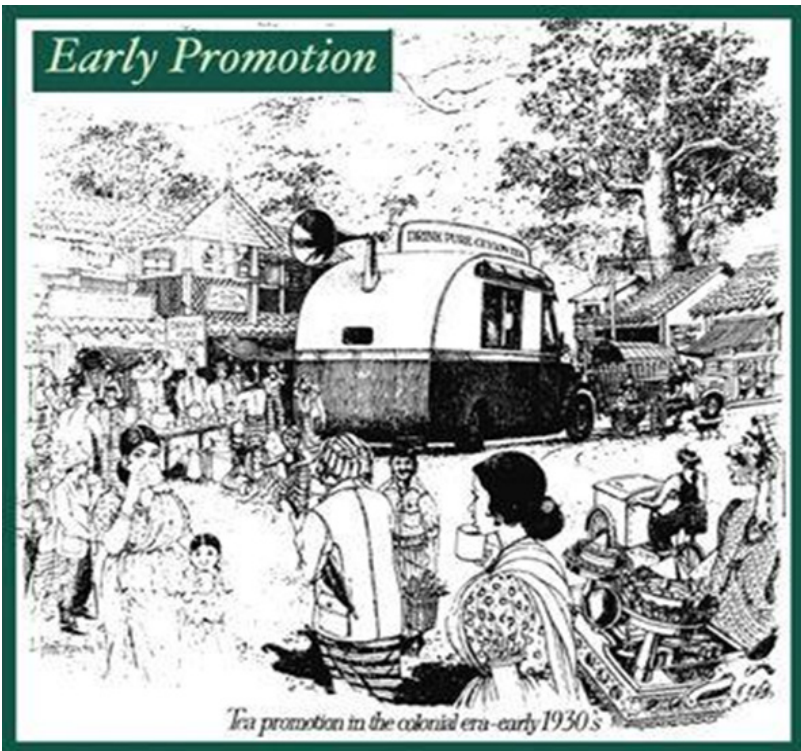
ක්‍රියාකාරකම 3: නාට්‍යකරණය/ නාට්‍යානුසාරය

1. ගීතය වාදනය කරන්න
2. ගීතය කණ්ඩායම් හරහා නාට්‍යකරණය ලක්කරන්න

- කණ්ඩායම් වශයෙන් වෙන්වන ලෙස සිසුන්ට පවසා ගීතය නාට්‍යකරණය කිරීමට ඔවුන්ට සතියක් ලබාදීම.
- කුමන වර්ග එක්කල යුතුද, ඉවත්කල යුතුද යන්න මෙන්ම, අදාළ ඇඳුම් පැළඳුම් භාවිතය පිළිබඳවද සිසුන්ට තීරණය කල හැකිය.

සටහන: පෙර ක්‍රියාකාරකම් නොමැතිව, ක්‍රියාකාරකම 3 සිදුකරන්නේ නම්, එය කලා/ විභූ පාඩමක් ලෙස සැලකිය හැකිය. මක්නිසාද යත්, එමගින් ගීතයේ පරිණාමය/ ඉතිහාසය සහ එය ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයක් ලෙස භාවිතා කිරීම පිළිබඳ ඉගෙනීමට සිසුන්ට ඇති ඉඩ අවම වේ.

B මූලාශ්‍රය: 1930 වසරවල් වලදී තේ වැන්න සහ තේ ප්‍රවර්ධනය

රූප මූලාශ්‍රය නොදනී, Rediscover Tea on Pinterest විසින් විජිටල් ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කරන ලදී.

C මූලාශ්‍රය: ඉතිහාසඥ ලුට්ගන්ඩෝෆ් විසින් 'තේ වැන' ගැන 2012 දී.⁶

තේ කෝප්ප මිලියන ගණන් සහ සාම්පල් පැකට් විශාල සංඛ්‍යාවක් බෙදාහරින "තේ වැන රට" වල, සමහර අවස්ථාවන්වලදී ප්‍රධාන පෙළේ වාණිජ කලාකරුවන් විසින් ග්‍රාමීය භාෂාවෙන් වර්ණවත් සංඥා පුවරු නිමවා ඇත. දුම්රිය ස්ථාන සහ වෙළඳපොළවල් වල සවිකර ඇති එනමල් දැන්වීම් පුවරු මගින් "නිවැරදි" බ්‍රිතාන්‍ය ක්‍රමයට අනුව තේ සාදාගන්නා ආකාරය පෙන්වා ඇත (මූලාශ්‍රය D). මෙම ක්‍රමය, උත්සව සහ වෙළඳසල්/ බසාර් වෙත යවන ලද 'නිරූපණ කණ්ඩායම්' මගින් මෙන්මගනානුගතික, පර්දාව යෙදූ කාන්තාවන් සිටින නිවාසවලට යොමුකරන ලද කාන්තාවන්ගෙන් පමණක් සමන්විත නිරූපණ කණ්ඩායම් හරහා නැවත බ්‍රිතාන්‍ය ක්‍රමයට අනුව තේ සාදාගන්නා ආකාරය නැවතත් පෙන්වන ලදී.

ඒ හා සමානව, තේ පැන් දින දින ගිතය මගින් තේ කෝප්පයක් සාදාගන්නා ආකාරය පිළිබඳව සවිස්තරාත්මක විස්තරයක් ලබාදේ.

D මූලාශ්‍රය: දුම්රිය ස්ථාන සහ වෙළේපළවල් වල සවිකර ඇති එනමල් පුවරු (ලුට්ගන්ඩෝෆ් 2012)

⁶ Philip Lutgendorf (2012, December 27). Making tea in India: Chai, capitalism, culture. Thesis Eleven 113:1, p.11-31. DOI: <https://doi.org/10.1177/0725513612456896>.

ජායාරූපය: කල්කටාවේ සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයන මධ්‍යස්ථානයට අයත්, පිලිප් ලුටගන්ඩෝග් විසින් ඩිජිටල් ලෙස ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කරන ලදී.

E මූලාශ්‍රය: ඉතිහාසඥ ලුටගන්ඩෝග් විසින් ඉන්දියාවේ තේ ප්‍රචර්ධනය කරන වැඩසටහන් ගැන 2012 දී ⁷

‘තේ පුරුද්දේ’ තිබියහැකි යැයි පැවසෙන ශාරීරික සහ මානසික ප්‍රතිලාභ ක්‍රිස්තියානි මිෂනාරි ගමන් මගේ/ඉගැනීම් වල දක්වා ඇත: තේ පානය කිරීමෙන් ඉන්දියානුවන් වඩාත් ජවසම්පන්න, සහ වෙලාවට වැඩ කරන පිරිසක් බවට පත් වේ - කෙටියෙන් කිවහොත් ඉන්දියානුවන් බ්‍රිතාන්‍යයන් ගේ තත්වයට පත්වේ.

මෙම ප්‍රචාරක වැඩසටහන එකල ජනප්‍රිය අනෙකුත් කතිකාවන් ද ප්‍රයෝජනයට ගන්නා ලදී; උදාහරණයක් ලෙස ඊනියා ‘කාන්තා ප්‍රශ්නය’ (එනම් ඉන්දියානු කාන්තාවන්ගේ ජීවිත සහ නූගත් තත්ත්වය, නිසා ස්වයං පාලනයට ඉඩ නොදිය යුතු බව); තේ යනු කාන්තාවන් “පිබිදීමට” ලක්කරන මාධ්‍යයක් ලෙස හුවා දක්වනු ලැබීය; හොඳ පෝෂණ සහ ගෘහස්ථ සනීපාරක්ෂාව පිළිබඳ වැදගත්කම අවබෝධ කරගත් බුද්ධිමත්, නවීන ගෘහනියන් සඳහා ප්‍රගතිශීලී සහ සවිබල ගැන්වීමේ මෙවලමක් ලෙස තේ පානය ප්‍රචර්ධනය .

⁷ Lutgendorf (2012). Making tea in India.

4.5 අභියෝග සහ වියහැකි විසඳුම්

මෙම ක්‍රියාකාරකම් කල සමහර ශ්‍රී ලාංකික ගුරුවරුන් විසින් පහත සඳහන් අභියෝග සඳහන් කරන ලදී:

- අන්තර්ජාල පහසුකම් සහ ඩිජිටල් උපකරණ වැනි තාක්ෂණික සම්පත් වල හිඟතාවය.
- පන්තිකාමරයේ ශබ්දය වැඩිවීම අනෙකුත් පන්තිකාමර වලට බාධාවක් විය හැකිය.
- දැනටමත් කාර්යබහුල පාසල් වාරයකට අමතර ක්‍රියාකාරකමක් එක් කිරීමේදී ඇතිවන කාලය පිලිබඳ ගැටළු.
- ජාතික විභාගයන් වලදී ඇගයීමකට භාජනය නොවන දේවල් ඉගෙනගැනීමට උනන්දුව අඩු වීම.

පළමු සහ දෙවන අභියෝග දෙක වෙනුවෙන්, සිසුන්ට ගීතයේ පදමාලාව පමණක් ලබාදීම හෝ පාසලෙන් පිටත දී ජංගම දුරකතනයෙන් නැරඹිය හැකිවන පරිදි අදාළ ගීතය සඳහා ලින්ක් එකක් (සබැඳියක්) ලබාදීම.

කාලය මදිකම පිලිබඳ ගැටළු වෙනුවෙන් 1.7 පොදු හැඳින්වීම වෙත යොමුවිය හැකිය.

